

KELAM SORU CEVAP ÇALIŞMASI -1-

SORU: Felsefeyi oluşturan 3 temel unsur nedir?

CEVAP: Varlık-bilgi-değer

SORU: Kelamanlar bilgi konusu ile niçin ilgilenmişlerdir?

CEVAP: Doğru bilginin ne olduğunu tespit etmek için.

SORU: Bilgi teorisinin problemleri olarak ele alınan konular nelerdir?

CEVAP: Bilginin tanımı-bilginin kaynakları-bilginin güvenilirliği-bilginin türleri

SORU: Bilginin mümkün olup olmadığı konusu metodik olarak incelenmesi ne ile başlar?

CEVAP: Modern felsefe ile.

SORU: Bilgi konusu islam düşüncesine en zaman taşındı, bunun örneği nedir?

CEVAP: İslam düşünürlerinin yunan felsefesini tercüme edip islam dünyasına kazandırmasıyla başladı

SORU: Bilgi konusu ne zaman önem kazandı?

CEVAP: Aristo felsefesi ve mantığın etkili olduğu gazali döneminde.

SORU: Kesin bilginin olup olmadığı noktasında ortaya çıkan 2 görüş nedir?

CEVAP: -Bilginin imkanını savunanlar

-Bilginin imkanını reddedenler

SORU: Bilginin imkanını savunanlar kimlerdir?

CEVAP: Eflatun ve Aristo

SORU: Bu felsefe nasıl isimlendirilir?

CEVAP: Dogmatikler

SORU: İlk çağın şüphecileri kimlerdir?

CEVAP: Pyrrhon, Timon, Arkesilaos, Karneades, Aenesidemos, Sextus, Empiricus

SORU: Sokratla başlayan döneme ne ad verilir?

CEVAP: Klasik dönem

SORU: Bu dönem filozoflarına ne ad verilir?

CEVAP: Dogmatik filozoflar

SORU: Dogmatik filozoflara karşı çıkan kimdir görüşü nedir?

CEVAP: Sofistler. Şüphe

SORU: Şüphecilerin en tanınmış olanları kimdir?

CEVAP: Protagoras, Gorgias

SORU: Şüpheciliği sistemli olarak geliştirip onu felsefe haline getiren kimdir?

CEVAP: Pyrrhon

SORU: Doğru bilginin imkansızlığını nasıl savunurlar?

CEVAP: Duyularla elde edilen bilgilere güvenilmeyeceği, bir şeyin yakından büyük uzaktan küçük görüldüğü,

SORU: Sofistlerin şüphe nedeni nelerdir?

CEVAP: -Duyularımızın bize verdiği bilgiler yanıltır

-Bilim tarihinde bilimsel bilgi olarak kabul edilen bilginin sonra yanlış olduğu tespit edilmesi

-Aynı konularda farklı bilgilerin kabul edildiği

SORU: İnsana ilk farz olan şey şüphe etmesidir sözü kime aittir?

CEVAP: Ebu Haşim

SORU: Bilgi et de etme de şüphe değil kast (yönelme) olduğunu söyleyen kimdir?

CEVAP: Fahreddin Rani

SORU: Şüpheciliği bir yöntem olarak kullanıp doğru bilgiye ulaşan kimdir?

CEVAP: Ganzali, Descartes

SORU: Ganzali şüpheden kurtuluşunu neye bağlar?

CEVAP: Mistik bir nedene dayandırarak Allahın kalbine verdiği bir ışık sayesinde hakikatı bulduğunu söyler

SORU: Descartes nasıl kesin bilgiye ulaşmıştır?

CEVAP: Düşünüyorum öyleyse varım ile kesin bilginin varlığına ulaşır.

SORU: Bilgi lugatte ne anlama gelir?

CEVAP: Şuur -eser- alamet

SORU: Bilginin tanımı hangi temeller üzerinde yapılmıştır?

CEVAP: Üç ana temel

-Bileni temel olarak yapılan tanımlar

-Bilineni temel olarak yapılan tanımlar

-Bilen ile bilinen arasındaki ilişkiyi temel olarak öne çıkaran tanımlar

SORU: Mutezile kelimacıları bilgi tanımında hangi kavramı öne çıkarır?

CEVAP: İtikad

SORU: Bu kavramı yeterli görmeyip sukun-u nefis kavramını ilave eden kimdir?

CEVAP: Cübbailer

SORU: Sukun-u nefis ne demektir?

CEVAP: bilen kimsenin tatmin olmasıdır

SORU: Maturidi bilgiyi nasıl tanımlar?

CEVAP: kendisinde bulunan kimseye zikronulan şeyin açık hale gelmesini sağlayan bir sıfattır

SORU: Bu tanımları kim yapmıştır?

CEVAP: Ebu'l Muin eb Nesefi

SORU: Varlık alanı ile ilgili bilgi ayrımı nedir?

CEVAP: Zorunlu varlığın bilgisi ve zorunlu olmayan varlığın bilgisidir

SORU: Kadim bilgi nedir?

CEVAP: Zorunlu varlığın bilgisi yani ilâhi bilgisidir.

SORU: Bilen merkezli bilgi türleri nedir?

CEVAP: İlâhi bilgi, beşeri bilgi

SORU: ilâhi bilgi nedir?

CEVAP: Allahın bilgisidir.. ayet en'am 6/59 Gaybın anahtarları Allahın yanındadır;ondan başkası bunları bilmez.Karada ve denizde ne varsa hepsini ı bilir.Onun bilgisi dışında bir yaprak bile düşmez.

SORU: Allahın bilgisinin özellikleri nelerdir?

CEVAP: -Allah bütün bilinenleri tek bir bilgi ile bilir

-Allahın bilgisi bilinenlerin değişmesi ile kesinlikle değişmez.

- Allahın bilgisi kesinlikle duyuyla ve düşünerek elde edilen bir bilgi değildir.

- Allahın bilgisi gerçekleşmesi zorunlu,gerçekleşmemesi imkansız bir bilgisidir.

-Allahın bir şeyi bilmesi başka birşeyi bilmesine engel değildir.

-Allahın bilgisi sınırsızdır.

SORU: bilginin türleri nelerdir?

CEVAP: ilâhi bilgi, beşeri bilgi

SORU: İlâhi yaratılmışların zatlarına benzetilerek teşbihe götüren bazı fırkalar kimlerdir?

CEVAP: Müşebbihe ve mucessime.(Allaha birtakım insanimsi özellikler atfetmiştir)

SORU: insan zaruridir ezeldir kapsamlıdır sonradan kazanılmış değildir bu bilgi nicelik ve nitelik açısından kesinlikle insan bilgisinden farklıdır ve kesinlikle ondan daha kapsamlıdır bu hangi bilginin tanımıdır

CEVAP: ilâhi bilgi

SORU: Onlara göre yaratma sorunlu bir eylemdir ilim sıfatının yanında irade ve yoktan yaratmayı ifade edecek bir yaratma sıfatına gerek yoktur Allah cüzi yati bilmez görüşüne sahiptirler bunlar kimlerdir?

CEVAP: Filozoflar

SORU: İnsanın kendi dilemesi ve gayreti olmadan kendiliğinden insanda oluşan bilgi nedir?

CEVAP: Zorunlu bilgi

SORU: Zorunlu bilgiye örnek?

CEVAP: insanın kendi varlığını bilmesi, bebeğin acıkınca ağlamsı vb.. öğretilmemiş yaratılış itibariyle kendiliğinden kazanılan içgüdüsel bilgiler

SORU: Bedihi bilgi nedir?

CEVAP: apaçık olan

SORU:.....zorunlu bilgi dediği bilgileri bedihiyatın dışında evveliyat mütevatir haberler mucerrebat hadsiyyat ve beş duyunun vermiş olduğu tüm bilgilerin zorunlu bilgiler olduğunu söylerler. Boşluk?

CEVAP: Kelamcılar

SORU: kesbi bilgi nedir?

CEVAP: İnsanın zorunlu bilgilere dayanarak bir başka bilgiye ulaşması işidir.

SORU: Kesbi bilgi hangi kavramlarla ifade edilir?

CEVAP: akıl yürütme, istidlal nazar

SORU: Filozoflar bilgiyi genel olarak iki kısma ayırmışlardır bunlar?

CEVAP: birisi "olguya" dair bilgi yada teorik bilgi diğeri nasıla ilişkin bilgi yada pratik bilgidir

SORU: Görünür şeylere dayanarak görünmeyen şeyler hakkında aklî çıkarımlar da bulunur bu yöntem aristo mantığını benimseyen âlimler için hicri 7 ci yüzyıla kadar kelami bir isdidlal yöntemi olarak kabul görmüştür ve bunu ilk geliştiren ilk kullananlar kimdir?

CEVAP: mutezile

SORU: Dini hüküm nedir?

CEVAP: ayet ve hadislerden yani nasslardan çıkartılan hükümler

SORU: İtikati hüküm deyince ne anlamalıyız?

CEVAP: asli hükümler olarakda bilinen bu hükümler diğer dini hükümlerinde temelini oluşturur.

SORU: Tevkifi nedir?

CEVAP: Birseyin NASS larda geçtiği şekilde belirlenmesine denir.

NOT: itikati hükümlerde İslamın iki temel daveti vardır. Bunlardan birisi Allahın varlığı ve birliği diğeri ise Hz Muhammetin Allahın Peygamberi olduğudur.

SORU: Ameli hüküm ne demektir?

CEVAP: Dinin emir ve nehiylerinin pratik hayatta uygulamaları ve bu uygulamaların ayrıntılarıyla ilgili hükümlerdir.

SORU: İbadetler artmaz, eksilmez, zamanın ve örfün değişmesiyle değişikliğe uğramaz bundan dolayı ibadetlere ilgili dini hükümlere ne denir?

CEVAP: taabbudi hükümler

SORU: Hüküm nedir?

CEVAP: iyileştirmek amacıyla men etmek düzeltmek karar vermek

SORU: İnsanlar hakkında verilen hükümler nelerdir?

CEVAP: mümin, müttaki, Muhsin, fasık, zalim, kafir

SORU: İslamiyetin insanlığa getirdiği kurallar nasıl adlandırılır?

CEVAP: ahkamı şeriyeye, ahkamı ilahiye, ahkamı diniyye*

SORU: Hüküm kaçaya ayrılır nelerdir?

CEVAP: 2 akli ve dini

SORU: Ayet ve hadislerden yani nasslardan çıkarılan.... Hükümdür

CEVAP: dini

SORU: Dini hükmün ana kaynağı nedir?

CEVAP: kuran ve sahih sünnetle birlikte icma kıyas

SORU: Dini hükümler konuları ve uygulanış bakımından kaçaya ayrılır ve bunlar nelerdir

CEVAP: 3 itikadı ameli ve ahlaki

SORU: İtikadı hükümleri tanımlayınız

CEVAP: İnanc sisteminin omurgası olan asli hukumlardır

SORU: Tevkifi nedir?

CEVAP: Bir şeyin nasslarda geçtiği şekilde belirlenmesidir

SORU: İtikadı hükümlerde İslamın iki temel daveti vardır bunlar nelerdir?

CEVAP: Kelime i şehadet ve kelime i Tevhid

SORU: Ameli hüküm nedir?

CEVAP: Feri hükümdür pratik hayatta uyguladıklarımız

SORU: Dünya menfaati gözetmeyip Allah rızasını amaç edinmeye..... Denir

CEVAP: ihlas

SORU: Akli hükümler nelerdir

CEVAP: vacip mümkün mümteni

SORU: Delil?

CEVAP: Yol göstermek rehberlik

SORU: Alem değişkendir her değişken hadistir bu hangi delildir?*

CEVAP: akli delil

SORU: Öncülleri kesin bilgilerden oluşan akli deliller nelerdir

CEVAP: burhan

SORU: Akli delil kati olursa....., Zanni olursa.... Adını alır

CEVAP: burhan hatabe

SORU: Kuran da istidlal ile aynı anlama gelen kavramlar nelerdir

CEVAP: tezekkür, tedebbür, taakkul, tefekkür, itibar, nazar

SORU: Çoğu kelamcılar tarafından kullanılan istidlal yöntemleri nelerdir

CEVAP: Kelamcıların yöntemi iki devire ayrılıyor biri mutakaddimun diğeri mutaahhirun

SORU: Gazzali el iktisadi fil itikadı girişinde istidlal yöntemini kaç noktada toplamıştır

CEVAP: 6 hissiyat bedihiyyat mütevatirat kıyas ve istidlal semiyat ve istidlal muarızı doğruluğı kabul edilen bilgilerle istidlal

SORU: İman kalbin tasdikidir diyenler kimlerdir

CEVAP: Ebu hanife ve imam maturidi

SORU: İman sadece dilin ikrarıdır diyenler kimlerdir

CEVAP: Mürcie ve kerramiye

SORU: İman kaç a ayrılır

CEVAP: İcmali ve tafsili

SORU: İman eden kimse açısından iman kaç a ayrılır ve nelerdir

CEVAP: taklidi ve tahkiki iman

SORU: Bir düşünürün felsefesinin temelini ne oluşturur?

A-cevher B-Varlık C- araz. D- varlık ve bilgi E- bilgi

CEVAP: D

SORU: İslam filozofları üzerinde derin etkileri olan felsefeci kimdir?

CEVAP: Aristo

SORU: Varlık konusunda ilk söylemler hangi ekollerin teorilerinde görölmüştür?

CEVAP: Mutezile

SORU: Mutezilenin Bağdat ve Basra ekollerinin döneminde temel anlayış neydi?

CEVAP: Cuzzun la yetecezza

✓Yani bölünemeyen en küçük parça cüzün la yetecezza

SORU: Bu dönemde yani mutezilenin Bağdat vs Basra ekolleri döneminde iki temel varlık ortaya çıkmıştır Bunlar nelerdir?

CEVAP: Allah ve alem

SORU: Gazali öncesi döneme ne ad verilir?

CEVAP: mütekaddimun

NOT: ✓ Mutekaddimun gazalı öncesi dönemdir. Selef döneminde denir. Önden gelenler demektir. İlk 3 asırı kapsar.

✓Muteahhirun dönemi ise gazali sonrası dönemdir. Halef dönemi de denir.

SORU: Felsefenin etkisi ve varlık konusu daha yoğun hangi dönemde yaşamıştır?

CEVAP: Halef=Mutaahhirun

SORU: Hangi dönemde felsefi kavramlar kelama girmiş ve tartışma bu kavramlarla yapılmıştır?

CEVAP: müteahhirun

SORU: kelimciler varlık konusunu allahın sıfatları incelenirken irdelenmişlerdir.hangi delil özellikle varlık konusuyla alakalıdır

CEVAP: hudus

SORU: Varlık tanımlanamayacak anlatılamayacak şekilde zihinde açık seçik yerleşik ve sabit bir anlam taşımaktadır bu tanım kimin tanımıdır?

CEVAP: Farabi

SORU: Varlık aprioridir. Apriori ise kendiliğinden tasdik edilen şeydir diye tanımlayan filozof kimdir?

CEVAP: ibni sina

SORU:-İlk tasavvur varlıktır

-Varlığın tanımı imkânsızdır

-Varlık tasavvur edilme açısından İlkin İlkin evvelül Evail dir

Varlıkta üç önemli konunun olduğunu belirten bu kişi kimdir?

CEVAP: fahreddin razi

SORU: İbni Sina'nın anlayışına göre varlık alanları Üçtür Bunlar nelerdir?

CEVAP: Mutlak, Zihninde, Ayanda varlık

SORU: Her Mehmet insandır Fakat her insan mehmet'tir diyemeyiz bu hangi varlık türüne örnektir?

CEVAP: zihinde

SORU: Varlık alanı ile ilgili olarak Zihni ve harici varlık ayrımını yapan kimlerdir?

CEVAP: kelimciler

SORU: Günümüz batı felsefesinde varlık türleri nasıl adlandırılır?

CEVAP: Real ve ideal varlık

SORU: Kelamcıların vacip li zatihi ve vacibul vücut şeklinde ifade ettikleri Kavram nedir?

CEVAP: zorunlu

SORU: Kendi varlığın başka bir varlığa bağlı olmayan zorunlu olarak var olan zât-ı varlığını gerektiren ve yokluğu asla düşünölemeyen varlığa ne denir?

CEVAP: zorunlu varlık

SORU: Varlık alanına çıkması da çıkmaması da imkan dahilinde olan varlık hangisidir?

CEVAP: Mumkun

SORU: Hem yoktur hem de var olma imkanı yoktur

CEVAP: Mümteni varlık

SORU: Varlık alanına çıkması yani var olması düşünölemeyen şeylere ve hükümlere ne denir

CEVAP: Mümteni=imkansız

SORU: mahiyet nedir?

CEVAP: bir şeyi o şey yapan şeydir

SORU: Mümkün ve zorunlu varlık ayırımına girmeden varlıkla mahiyetin ayrı olduğunu savunanlar kimlerdir

CEVAP: Kelamcılar

SORU: Allah'ın mahiyeti yerine Allah'ın hakikatı ya da hakikat ı mahsusa ifadelerini kimler kullanır?

CEVAP: Kelamcılar

SORU: Alem Allah'ın dışındaki tüm varlıklar alemdir diye tanımlayan ve alemi özü itibariyle ikiye ayıran kimlerdir?

CEVAP: Kelamcılar

SORU: Varlık nazariyesi son başlık

CEVAP: Kelamcılar

SORU: Alemleri özü itibariyle ikiye ayırmışlardır Bunlar nelerdir?

CEVAP: 1-cevher 2-araz

SORU: Varlığını sürdürmesinde ikinci bir varlığa muhtaç değil .Varlığının kendi başına sürdürebilen sürdürürken başka bir varlığın varlığına ihtiyaç duymayan .Bu tanım hangi kavrama aittir

CEVAP: Cevher

SORU: Cevher her şeyin özü manasındadır buna bir örnek veriniz

CEVAP: İnsan taş demir

!!! Cevher var oluşunda zorunlu varlığa muhtaç olmakla beraber varlığını sürdürmesinde ikinci bir varlığa muhtaç değildir

!!! Akıl cevherdir özü oluşturur insanın kendisi cevherdir insanın yaşı saçı oturması kalkması gelip geçicidir yani arazdır.

!!! Allah Cevher değildir. Cevher olmamasının sebebi şudur: cevher, cüz'i lâ yetecezza nın (bölünemeyen en küçük parça) ismidir. Bu ise mekanda yer kaplar, ayrıca cismin bir parçasıdır. Allah böyle olmaktan münezzehtir.

SORU:Vacip li gayrihi dir. Boşluk?

CEVAP: Cevher

SORU: İslam düşüncesinde Cevher hangi kavramla ifade edilir

CEVAP: Ayan

SORU: Cevher'in üç boyut açısından parçalara ve kısımları ayrılması mümkün olmayana ne ad verilir?

CEVAP: Cuz ı lâ yetecezza /cevheri ferd /cuz ı ferd (bu üçü aynı anlama geliyor)

SORU: Kısım ve parçalara ayrılabilen cevherlere ne denir?

CEVAP: Cisim

SORU: Cevher ler kaç a ayrılır

CEVAP: İkiye ayrılır: bâsit ve mürekkep

Dikkat!! Bâsit(a nın üstünde şapka var)

NOT: Hocamız derste uyardı basit a' nın üstünde şapka olmalı dedi yani uzatarak okunur ve anlamı görülemeyen dir

SORU: Başlı başına var olamayan ve varlığını sürdürebilmesi Cevher ve cisimlerin var olmasına bağlı olan zati ile Kaim olmayan Kavram nedir?

CEVAP: Araz

SORU: Arazların birer sıfat olduğunu ve böyle nitelendirilmesi gerektiğini söyleyen kimdir?

CEVAP: Maturidi

SORU: Bölünemeyen en temel parçaya "Cevheri ferd" demişlerdir kimdir bunlar?

CEVAP: Kelamcılar

SORU: Kelamcılar bilgi nazariyesi hakkındaki görüşlerini temellendirir ken Neyi temel alma gereği duymuşlardır?

CEVAP: İlahi vahiy

SORU: Kesin bilginin olup olmadığı noktasında iki ana görüş ortaya çıkmıştır Bunlar nelerdir?

CEVAP: 1- bilginin imkanını savunanlar yani dogmatikler

2- bilginin imkanını reddedenler yani sofistler

SORU: İslam düşüncesine bilginin imkanı konusu nasıl girmiştir?

CEVAP: Yunan felsefesinin eserlerinin tercüme edilmesi ile

SORU:eserine bakınca ilk konuyu bilgiye ayırmıştır sonra gelenek haline gelip devam etmiştir kimdir bu zat?

CEVAP: Maturidi

NOT: Dogmatik= ispat yok direk kabul.

SORU: Bilginin imkanını kabul etmeyenler?

CEVAP: sofistler

SORU: En önemli dogmatikler kimlerdir?

CEVAP: Aristo ve Eflatun

SORU: Dogmatik yaklaşımı kabul etmeyip eşyanın hakikati ve kesin bilginin varlığını ilk karşı çıkan kimlerdir?

CEVAP: sofistler

SORU: En tanınmış sofistler kimlerdir?

CEVAP: Protogoras ve gorgias

SORU: felsefenin üç temel konusu nedir

CEVAP: varlık bilgi değer

SORU: Şüpheciliği sistemli olarak geliştiren onu bir felsefe haline getiren kimdir?

CEVAP: Pyyrhon

SORU: -Bunlar hakikatin kesin olarak ispat edilemeyeceğini söylüyorlar

-Tek bir hakikat yoktur insan sayısı kadar hakikat vardır derler

-Kesin bilgi insandan insana değişir insan herşeyin ölçüsüdür bu görüşler kimlere aittir?

CEVAP: Sofistler=septikler=şüpheciler

SORU:ve..... şüpheciliği bir yöntem olarak ele alıp Kesin ve doğru bilgiye ulaşmada bir basamak olarak kullanmışlardır kimdir bu düşünürler?

CEVAP: Gazali ve Descartes

SORU: insana ilk farz olan şeyin şüphe olduğunu ve şüphenin her türlü düşünceden önce gelmesi gerektiğini söyler Bu düşünür kimdir?

CEVAP: Ebu Haşim

SORU: bilgi elde etme konusunda gerekli olanın kast yönelme olduğu kimin görüşüdür?

CEVAP: Razi

SORU: Şüpheden kurtuluşu bir nedene dayanarak Allah'ın kalbine vermiş olduğu bir ışık sayesinde hakikati bulduğunu ifade eder kimdir bu düşünür?

CEVAP: Gazali

SORU: Hiçbir şey ispat edilemeyen C güzel sözlerle insanları ikna etmekten başka bir yol olmadığını ileri sürenler kimlerdir?

CEVAP: sofistler=Şüpheciler

SORU: “Duyular İnsanı yanıltır doğru bilgi imkansız” derler “Bilimsel gerçek olarak aldığımız şeyler sürekli değişiyor bunun yanında değerler de değişiyor Örf adet gelenek gibi” diyen filozoflar kimlerdir?

CEVAP: sofistler

SORU: Hakikat kesin olarak bilinemez Tekbir hakikatten söz edilemez aynı delille ir şeyin varlığı ya da yokluğu İleri sürülebilir diyen kimlerdir?

CEVAP: sofistler

SORU: sofistlerin şüpheli yaklaşımlarının yanlışlığını ortaya koyup bilginin ve eşyanın hakikatini olduğunu vurgulamışlardır kimdir bunlar?

CEVAP: Kelamcılar

SORU: Bilgi mümkündür diyenler kimlerdir?

CEVAP: Dogmatikler

SORU: Peki en tanınmış 2 dogmatik felsefeci kimdir?

CEVAP: Aristo ve Eflatun

SORU: Şüpheliği bir yöntem olarak ele alıp Kesin ve doğru bilgiye ulaşmada bir basamak olarak kullanan iki felsefeci kimdir?

CEVAP: Gazali ve Descartes

SORU:ve....dönemi kelamcılarının büyük çoğunluğu şüpheli görüşleri yanlış demişler hangi İki dönemdir bunlar?

CEVAP: Mutekaddimun ve muteahhirun

NOT: mutekaddimun ve muteahhirun dönemi kelamcıları bilginin mümkün olduğunu inkar edenleri ateşle dağlamak lazım diye İroni yapmışlardır.

SORU: Bilginin en çok kullanılan tanımı kısaca nasıldır?

CEVAP: Bilen/özne ile bilinen/nesne arasındaki bir ilişkidir.

SORU: -Bilme eyleminin belli bir ifade şeklini bürünmüş olan, bir sonuç öğrenilen şey, bir şeyin ayrıntılı veya bilincine varma.

-Temellendirilmiş doğru İnanç,

-İdrak olunan şeyin idrak eden benlik de mahiyeti ile temsil olunması.

Bu tanımlar hangi kavrama aittir?

CEVAP: Bilgi

SORU: Filozof ve kelamcıların bilgi tanımları 3 Ana temele dayandırılır Bunlar nelerdir?

CEVAP: 1-bileni temel alarak yapılan tanımlar

2- bilineni temel alarak yapılan tanımlar

3- bilen ile bilinen arasındaki ilişkiyi i temel alarak yapılan tanımlar.

SORU: Bilginin tanımında itikat kavramının öne çıkaranlar kimlerdir?

CEVAP: mutezile kelamcıları

SORU: Bilgiyi bir şeye olduğu hali ile itikat etmek şeklinde tanımlayanlar kimlerdir?

CEVAP: mutezile kelamcılari

NOT: Belhi , Kadı Abdulcabbar, Cübbailer bunlar Mutezili Kelamcılaridir.

SORU: Cübbailerin bilgi tanımını yeterli görmeyen ve eleştiren kimdir?

CEVAP: Kadi Abdulcebbar

SORU: Kadı Abdülcebbar Cübbailerin tanımına hangi ifadeyi eklemiştir?

CEVAP: Sukun-u nefis(Nefsin mutmain olması)

NOT: Maturidi kitabı t Tevhid inde Sükun nefsi bir Kuram içerisinde ifade etmiş. Kuram=teori

SORU: Bilgi ona sahip olan kimsenin Alim olmasını gerektirir diye tanımlayan kimdir?

CEVAP: Eşari

SORU: Bilginin hakikatine uygun olan suretin kalpte oluşmasıdır diye tanımlayan kimdir?

CEVAP: Gazali

SORU: Bilgi tanımlanamaz. Bilginin had veya resm yoluyla tanımlanmasının adeta imkansız olduğunu belirten kimdir?

CEVAP: Fahreddin Râzi

NOT: Razi varlıkta tanımlanamaz demistir. Fahrettin Razi her ne kadar bilgi tanımlanamaz desede BİLGİ özel bir Nispet ve özel bir ilişkidir der.

SORU: Bilgi öyle bir sıfattır ki bununla o vasıflanan kimse için külli olan anlamları arasının başka yere ihtimal olmayacak şekilde ayırt etmek mümkün olur diyen kimdir?

CEVAP: Amidi

SORU: Memzuc dönem nedir?

CEVAP: Karma dönem

SORU: İnşai söylem nedir?

CEVAP: Kendimize özgü söylemdir.

SORU: İhbar-i söylem nedir?

CEVAP: Başkalarının söylemleridir

SORU: Salt eleştirel söylem?

CEVAP: Sadece eleştiriyor ama kendi herhangi bir öneride bulunmuyor bunun diğer adı APOLOJETİK söylemdir.

SORU: Mütakaddimin kelmacıları nın yapılan bilginin tanımlarla ilgili eleştirilerini üç ana noktada toplamak mümkündür bunlardan en çok üzerinde durdukları husus hangisidir?

CEVAP: Allahın bilgisini içerip içermediği

SORU: Temyiz edilmesi ne demektir?

CEVAP: Diğerlerinden ayırt edebilme

SORU: Bu adamlara göre bilginin kaynağı duylar dır Yani beş duyu organlarımız akıl insanın yanıltır diyen ler kimlerdir?

CEVAP: Sansüalistler

SORU: Bilginin asıl kaynağı akıldır diyen kimlerdir?

CEVAP: Rasyonalistler.

SORU: Kelmacılar göre bilginin kaynağı 3 e ayrılır Bunlar nelerdir?

CEVAP: Akıl,Duyu,Haber

SORU: Kelmacılar haberi kaç a ayırmışlardır ve bunlar nelerdir?

CEVAP: 2 ye, 1.Mütevâtir haber 2.haberî Resul

SORU:kendisine doğruluk veya yanlışlık dahil olan şeydir.boşluk?

CEVAP: Haber

SORU: Allah'ın insanlara mesajlarını iletme için gönderdiği ve Elçiliği mucize ile sabit olan zatın vermiş olduğu bilgidir bu bilginin adı nedir?

CEVAP: Haberî Resul

SORU: Fahrettin Razi'den sonraki kelmacılar Mütevâtir haber ...ifade eder Resul'ün haberi ise...ifade eder demişlerdir boşluklar?

CEVAP: Zorunlu bilgi-- İstidlâli bilgi

SORU: Akıl Allah'ın insan bedenine ilişkin yarattığı Ruhani bir cevherdir akıl hakkın ve batılın kendisiyle bilindiği kalpte bulunan bir nurdur akıl eşyanın hakikati kendisi ile bilinen şeydir.Tarifât adlı eserinde bu tanımları ele alan kimdir?

CEVAP: Cürcâni

SORU: Bilgi türleri kaç a ayrılır ve bunlar nelerdir?

CEVAP: İlâhî..beşerî

SORU: Kesindir zaruridir Ezelidir kapsamlıdır sonradan kazanılmış değildir Bu bilgi nicelik ve nitelik açılarından kesinlikle insan bilgisinden farklıdır ve kesinlikle ondan daha kapsamlıdır bu hangi bilginin tanımıdır?

CEVAP: İlâhî bilgi

SORU: Onlara göre yaratma sorunlu bir eylemdir ilim sıfatının yanında irade ve yoktan yaratmayı ifade edecek bir yaratma sıfatına gerek yoktur Allah cüzi yatı bilmez görüşüne sahiptirler kimdir bunlar?

CEVAP: Filozoflar

SORU: Beşeri bilgi kaç'a ayrılır?

CEVAP: 3'e ayrılır. zorunlu ve istidlâli ve diğer bilgi türleri

SORU: İnsanın kendi dilemesi ve gayreti olmadan kendiliğinden insanda oluşan bilgidir?

CEVAP: Zorunlu bilgi

SORU: Zorunlu bilgiye örnek?

CEVAP: İnsanın kendi varlığını bilmesi ,bebeğin acıkınca ağlaması vs. öğretilmemiş yaratılış itibariyle kendiliğinden kazanılan içgüdüsel bilgiler

SORU: Bedihi bilgi nedir?

CEVAP: Apaçık olan

SORU: zorunlu bilgi dediği bilgileri bedihiyatın dışında evveliyat Mütevatir haberler Mücerrebat Hadsıyyat ve beş duyunun vermiş olduğu tüm bilgilerin zorunlu bilgiler olduğunu söylerler. boşluk?

CEVAP: Kelamcılar

SORU: İnsanın zorunlu bilgilere dayanarak bir başka bilgiye ulaşması işidir.Akıl yürütme istidlal, Nazar gibi kavramlarla ifade edilmektedir bu bilgi türünün adı nedir?

CEVAP: Kesbi Bilgi

SORU: İstidlal yöntemini geliştiren ve ilk kullananlar kimlerdir?

CEVAP: Mutezile

SORU: Bilgiyi iki kısımda ele almışlardır birincisi olguya dair bilgi ya da teorik bilgi ikincisi nasıl a ilişkin bilgi ya da pratik bilgi kimdir bunlar?

CEVAP: Filozoflar

SORU: İstidlal nedir ?

CEVAP: Akıl yürütmek

SORU: Bir şey hakkında karar vermek şöyledir veya böyledir şeklinde verilen kararlardır Kur'an'da 30'a kadar yerde geçmektedir bu ayetleri baktığımız zaman mutlak hüküm sadece Allah'a tahsis edildiğini görürüz bu kavram nedir?

CEVAP: Hüküm

SORU: Hüküm kaç'a ayrılır Bunlar nelerdir?

CEVAP: Dini ve akli hükümler olarak 2 ye ayrılır.

SORU: Bir şeyin naslarda geçtiği şekilde belirlenmesine ne denir?

CEVAP: Teklifi

KELAM SORU CEVAP ÇALIŞMASI -2-

SORU: Ameli imandan bir cüz sayanlar kimlerdir?

CEVAP: Hariciler mutezile zeydiyye selefiyye

SORU: Bunların anlayışları nasıldır?

CEVAP: iman keyfiyet ve kemiyet yönünden eksilir ve artabilir.Yapılan salih ameller imanı artırır.İşlenen günahlar ise imanı eksiltir.Amelde artma ve eksilme söz konusu olduğuna göre imanda da eksilme ve artma olur.derler.

SORU: Ameli imandan bir cüz sayanların delilleri hangi ayetlerdir?

CEVAP: enfal 8/2 fetih 48/4 tevbe 9/124 ahzab 33/22 müddesir 74/31

SORU: İmanı kalbin tasdiki şeklinde tanımlayanlar kimlerdir?

CEVAP: ebu hanife ehli sünnet maturidi eş'ari

SORU: İmanı kalbin tasdiki şeklinde tanımlayan ebu hanife ve ehli sünnetin anlayışı nasıldır?

CEVAP: imanda artma ve eksilme olmaz.İnsan iman edilecek şeylerin bazısına iman edip bazısını inkar ettiği zaman bu kimse mümin sayılmaz.

SORU: Bazısının imanı ilmel yakın bazısının imanı hakkal yakın ve aynel yakın olabilir.Bu açılardan bakıldığında imanın niteliğinde artma ve eksilme olmaz görüşünde olanlar?

CEVAP: Ebu hanife ve ehli sünnet

SORU: iman=islam diyenler kimlerdir?

CEVAP: maturidiler

SORU: Kuranda iman ve islamın aynı olduğunu ifade eden ayetler hangileri?

CEVAP: yunus 10/84 nemi27/81 zariyat 51/35,36 Ali imran 3/85

SORU: İslam ve imanın ayrı ayrı olduğunu söyleyenler ve delil gösterdikleri ayetler neler?

CEVAP: Eşariler ve bazı maturidiler hucurat 49/14

SORU: Tasdik ve inkar açısından insanlar kaç'a ayrılır bunlar nelerdir?

CEVAP: 4 e ayrılır.bunlar mümin münafık kafir müşrik

SORU: Görünüşte mümin gibi olup aynen bir müsluman gibi hareket edipte kalben inanmayan kimse?

CEVAP: münafık

SORU: münafıklığın alametleri nelerdir?

CEVAP: Yalan söyler sözünü tutmaz emanete hıyanet eder

SORU: lisanü'l arap kimin eseridir?

CEVAP: İbn Manzür

SORU: İman ile islam sırt ile karın gibidir diyen islam alimi?

CEVAP: Ebu hanife

SORU: İbn Manzurun lisanul arabında ele aldığı küfür çeşitleri nelerdir?

CEVAP: küfri inkari küfri cühüdi küfri inadi küfri nifaki

SORU: küfr-i inkarı nedir?

CEVAP: Allahı Hz.Peygamberi ve onun Allahtan getirmiş olduğu esasları kisinin kalbiyle kabullenmemesi diliyle de inkar etmesidir.

SORU: Küfr-i Cühüdi nedir örnek veriniz?

CEVAP: Kisinin kalbiyle Allahın ilah oldugunu bilmesi fakat diliyle inancını söylememesidir.şeytan ve ümeye b.salt örnek

SORU: Küfr-i İnadi nedir ve örnek veriniz?

CEVAP: Kişinin kalpten Allahı ve gerçeği bilip dil ile de zaman zaman bildigini söyleyip hased sapıklık şan şöret sebebiyle islamı bir din olarak kabullenmemesidir.yahudiler ve ebu talip

SORU: Küfr-i Nifaki nedir örnek veriniz?

CEVAP: kisinin inanılması gerekn şeyleri diliyle söylemesi fakat kalbiyle tasdik etmemesidir.örnek münafıklar

SORU: Şirk ve küfür arasındaki fark nedir?

CEVAP: Aralarında içlem ve kaplam farkı vardır.Küfür daha genel şirk daha hususidir.Her müşrik kafirdir fakat her kafir müşrik degildir.

SORU: Şirkin çeşitleri nelerdir?Kaça ayrılır?

CEVAP: şirki istiklal şirki tebiz şirki takrib şirki taklid şirki esbab

SORU: Allahtan başka ilahların oldugunu söylerler Aya,güneşe tapanların şirkidir bu hangi şirk türüdür?

CEVAP: Şirk-i istiklal

SORU: Eşyanın kendi kendisinin gerçek sebebi ve yaratıcısı olduğuna inananların şirkidir örn.tabiatçıların ve maddecilerin şirki?

CEVAP: Şirk-i esbab

SORU: Şirk-i Teb'iz nedir örnek veriniz?

CEVAP: Allahın bir oldugunu söylemekle beraber ilahlardan mürekkep olduğuna inananların şirkidir.hıristiyanlıktaki teslis inancı

SORU: Alemin yaratıcısının bir oldugunu söylemekle beraber Allah'a yakınlık olsun diye Allahtan başkasına heykellere putlara tapanların putperestlerin şirkidir?

CEVAP: Şirki takrib

SORU: Şirk-i Taklid nedir?

CEVAP: Önceki ataları taklid ederk putlara ilah adını verenlerdir.

SORU: İslâm düşünce geleneğinde marifetullah nedir?

CEVAP: Allahın varlığını bilme konusudur.Beşeri gücün elverdiği oranda deliller üzerinde düşünerek Allahın varlığını ve sıfatlarını kavrayıp tasdik etmektir.

SORU: Allahı bilmenin mümkün olup olmadığı hususunda farklı görüşler ortaya atılmıştır.Bunlar nelerdir?

CEVAP: Allahın hakikatını bilmenin imkânı ve Allahın varlığını bilmenin imkanı.

SORU: Allahın hakikatını(kühnünü) bilmenin imkansız olduğunu ileri sürenler kimlerdir?

CEVAP: Cüveyni,Gazzali,Razi gibi kelamcılar ile sufilerin çoğunluğu ve filozoflar.(Aristo).

SORU: Allahın hakikatını bilmenin mümkün olmadığını söyleyenler hangi ayet,hadis ve sahabe sözünü delil olarak ileri sürerler?

CEVAP: AYETLER: Onun benzeri olan hic bir şey yoktur. Şura 42/11.Onlar bilgi olarak onu kuşatamazlar. Taha 20/110.

HADISLER: Rabbim ne yücesin seni hakkıyla tanıyamadık, Allah ın nimetlerini düşünün zatını düşünmeyin. Çünkü siz onu takdir edemezsiniz.

SAHABE SÖZÜ: Hz Ebubekir "Allah ın hakikatının nihai noktasını bilmekten aciz olmak onu idrak etmenin bizzat kendisidir."Hz Ali "Allah ı idrak etmekten aciz olmak onu idraktır ve Allah ın zatının sırlarından bahsetmek Allaha ortak koşmaktır."

SORU: Allahın hakikatını bilmenin imkansız olduğunu söyleyenler nakli delillerin yanısıra bazı akli delillerde getirmişlerdir.Bunlar nelerdir?

CEVAP: Allahın hakikatı sonsuzdur oysa insan akli sınırlıdır.Sınırlının sonsuz olanı idrak etmesi imkansızdır.

SORU: Aristonun Allahın hakikatının bilinemeyeceğine dair verdiği örnek nedir?

CEVAP: Aristo bunu güneş örneği ile açıklar:Buna göre şiddetli güneş anında göz,günese baktığı zaman nasıl ki karanlık meydana geliyor ve görme engelleniyorsa aynen onun gibi akılda tanrının hakikatine yöneldiği zaman dehsete ve hayrete kapılarak onun hakikatını bilemiyor." **SORU:** Allahın hakikatının bilinemeyeceği hususunda modern dönemdeki iddiacılar kimlerdir?

CEVAP: Alman düşünür KANT ve DAVID HUME.

SORU: Hangi yöntem bazı düşünürleri Tanrının kanıtlanamaz olduğu sonucuna götürüp nihayetinde fideizm,Agnostizme,Ateizme varan öğretileri doğurmudur?

CEVAP: Doğa bilimcileri ve filozoflar diğer gösyerilebilir olguları kanıtladıkları gibi aynı yolla tanrının nesnel gerçekliğini de sorgulamak istemişlerdir.Bu yöntem bazı düşünürleri Tanrının kanıtlanamaz olduğu sonucuna götürmüştür.

SORU: 20.yy daki mantıkçı pozitivistler ilahiyat açısından ciddi tartışmalar ortaya koymuslardır.Bunlar nelerdir?

CEVAP: Onlar teolojik ifadelerin deneysel ve mantıksal açıdan doğrulanamaz ve yanlışlanamaz olduğunu dolayısıyla bilgisel içerikten yoksun bulunduğunu bu yüzden de Tanrı hakkında konuşmanın imkansız olduğunu öne sürmüşlerdir.

SORU: Ekmel varlık kimdir?

CEVAP: Allah cc en mükemmel varlıktır.

SORU: Mutasavvıflar,İslam filozofları,kelamcılar ve islam âlimlerinin çoğu hangi delilleri esas almışlardır?

CEVAP: Mutasavvıflar ilham ve kalbi,İslam filozofları aklı,Kelamcılar ve islâm âlimlerinin çoğu akli ve nakli delilleri esas almışlardır.

SORU: Allahı bilmenin ve onun hakkında konuşmanın imkansız olduğunu iddia etmenin doğru olmadığı deliller nelerdir?

CEVAP: 1)Allahın bilinemeyeceğini iddia edenler bu iddialarını duyusal ve deneysel bilgiye dayandırmaktadırlar.Oysa Allah hakkında bilgimiz duyusal ve deneysel bilgiler değildir.

2)Akıl ve tabiat Allahın varlığını tasdik etmek üzere uyumlu bir bütünlük içerisinde yaratılmıştır.

3)Eger Allah tamamen bilinemez ve kavranamaz olsaydı onun insana hitab etmesinin, isim ve sıfatlarıyla kendisini bize tanıttırmasının bir anlamı kalmazdı.

4)Mutlak,mükemmel,ve müteal varlık olması nedeniyle Allahı bilmenin imkansız olduğunu söylemek de yaniltici bir iddiadır

SORU: İman nedir?

CEVAP: Bir şeyin varlığını tasdik etmektir.

SORU: Kuranı Kerimde Allahı hangi vasıflandırma varlığı ve birliği açısından bilineceğini destekler?

CEVAP: Allahın zahir ve batın olması.

SORU: İslam alimleri bilgiyi kaç a ayırmıştır?

CEVAP: İslam alimleri insana ait bilgiyi zorunlu ve kazanılmış bilgi olarak ikiye ayırmışlardır.

SORU: Zorunlu bilgi nedir ?

CEVAP: İnsanın akıl yürütmeksizin kendiliğinden sahip olduğu apaçık ve kesin bilgidirFelsefede Apriori denir

SORU: Allah zorunlu olarak bilinir diyenler kimlerdir ?

CEVAP: Mu'tezildden Cahız ve Ebu Ali el Üsvari , Ehli sünnet kelamcıları , Gazzali , Şehristani , Ebul muin en nesefi , Fahrettin Razi , Erken dönem şii kelamcılarından Hişam bin Hakem

SORU: Allah zorunlu ılarak bilinir diyenler hangi ayetleri delil getirmişlerdir ?

CEVAP: " Andolsunki onlara gökleri ve yeri kim yarattı diye sorsan mutlaka Allah derler*Lokman 31/25.
*İnsanların basıma bir sıkıntı gelince Rablerine yönelerek ona yalvarırlar.Sonra Allah katından onlara bir rahmet tattırınca bakarsınızki onlardan bir grup yine Rablerine ortak kosarlar.Rum 30/33. Denizde basınıza bir musibet geldiğinde ondan baska bütün yalvardıklarınız kaybolup gider.o sizi kurtarıp karaya çıkardığında yine eski halinize donersiniz.insanoglu çok nankordur.Isra 17/67 “De ki: ne dersiniz; doğru sözlü iseniz (soyleyin bakalım)! size Allahın azabı gelse veya o kıyamet gelip çatıverse, Allah’tan baskasına mı yalvarırsınız? Bilakis yalnız Allah’a yalvarırsınız. O da (kaldırılması

için)kendisine yalvardığınız belâyı dilerse kaldırır ve siz o zaman ortak koştuğunuz şeyleri unutursunuz.” Enam 40-41

SORU: Kuranda Allah inancının fıtrî oluşuna işaret eden en açık kavram nedir?

CEVAP: Fıtrat

SORU: Fıtrat nedir ?

CEVAP: FITRAT sözlükte yarmak, ikiye ayırmak, yaratmak , icad etmek. **YARATILIŞ BELLİ YETENEK VE YATKINLIĞA SAHİP OLUŞ.**

SORU: Kuranda bilerek inkar edenlerin ve bir yaratıcı fikrini yadsıyanları konu edinen ayet ler hangileridir?

CEVAP: ENAM 6/20-CASİYE45/24

KELAM SORU CEVAP ÇALIŞMASI -4-

SORU: Hz.Peygamber(sav)in fıtrat hakkındaki sözü nedir ?

CEVAP: Her doğan, fıtrat üzerine doğar. Sonra anne-babası onu Hristiyan, Yahudi veya Mecusi yapar.

CEVAP: " Allah cc insanları küfür ve imândan uzak olarak yaratmıştır."Bu tanım kime aittir ?

CEVAP: Ebu Hanife

SORU: İslam âlimleri insana vacib olan ilk şeyin ne olduğunu söylemişlerdir ?

CEVAP: İslam alimleri insana vacib olan ilk şeyin Allahın varlığı *hakkında düşünmek * olduğunu söylemişlerdir .

SORU: Allah ,akıl yürütmekle bilinebilir diyen mezhepler ve Allah vahiyle bilinebilir diyen mezhepler hangileridir ?

CEVAP: Allahı bilmenin vacib olması EŞ'ARİLERE göre VAHİY iledir. MU'TEZİLE ve MÂTURİDİ'lere göre AKIL iledir.(Kadı Abdülcebbara göre ise Allahı akli zorunluluk veya duyu organlarımızla göre onu ancak NAZAR ve TEFEKKÜRLE bilebiliriz. Bu yüzden mükellefe vacib olan ilk sey Allahı bilmeye götüren nazar ve tefekkür dür .)

SORU: " Allahı bilme konusunda başkalarını taklid etmek caiz degildir."Bu tanım hangi mezhebe aittir?

CEVAP: Mu'tezile

SORU: Eş'ariye göre akıl baliğ olan bir kimsenin üzerine vacib olan ilk vazife nedir?

CEVAP: Eşariye göre akıl bâliğ olan bir kimsenin üzerine vacib olan ilk vazife,Allahı bilmeye sevk eden nazar ve istidlâl dir.Ilk vazifenin bu olması Allahı bilmenin ancak düşünmek ve akıl yürütmekle (NAZAR-İSTİDLÂL)mümkün olmasından dolayıdır.

SORU: "Akâide ilişkin tüm bilgiler,akıl yürüterek elde edilen kazanılmış bilgilerdir"Bu tanım kime aittir?

CEVAP: CÜVEYNİ

SORU: Cüveyniye göre akıl bâliğ olan kimseye vacib olan ilk şey,evrenin sonradan yaratıldığı bilgisine götüren.....dır.

CEVAP: NAZAR

SORU: Maturidiler ile eşariler hangi nokta da ayrılır?

CEVAP: (Maturidiler,Allahın ancak akli düşünceyle bilinebileceği noktasında Eşarilerle aynı görüşü paylaşıırken)bunun ŞER'AN değil AKLEN vacib olduğu noktasında ayrılmaktadırlar. Maturid iye göre Allahı bilmek aklen vaciptir .

SORU: Maturidilerden Sabuni'nin akılla ilgili tanımı nedir?

CEVAP: Akıl,ismiyle a nılacak kadar bir anlama gücünün bulunmuş olması,Ulu yaratıcının bilinmesi için kâfidir,böyle bir kimse yaratıcısını bilmemekle mazur değildir.

SORU: Allahın varlığına imân,manevi istekleri tatmin eden ve insanı huzura kavuşturan en önemli unsurdur.Bununla ilgili Kur'an-ı Kerim'de hangi ayet bulunmaktadır?

CEVAP: (Onlar) O zâtlardır ki, Allah'ın zikriyle kalpleri mutmain olduğu halde imân etmişlerdir. Haberiniz olsun ki, Allah'ın zikriyle kalpler mutmain olur. rad/28

"Onlar inanan ve kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşanlardır.Biliniz ki kalpler ancak Allahı anmakla huzur bulur."RA'D 13/28

SORU: Allah'ın kıyas yoluyla isimlerinin çıkarılabileceğini ve Allahın işlediği her fiilden ona isim turetmenin caiz olduğunu söyleyen kişi kimdir? (mutezileden)

CEVAP: ebu ali el cubbai

SORU: ehl-i sünnetin konuyla ilgili görüşü?

CEVAP: nassla sabit olmayan bir ismi Allah'a nisbet etmek meşru değildir, bunun la birlikte onu uluhiyyete ters düşmeyen bir kavramla vasıflandırmak caizdir.

SORU: mutezile kur'anda geçmese bile hangi isimlerin Allah'a verilebileceğini söylemiştir?

CEVAP: vacib'ul vücud,vucud u mutlak,vacib teala,sani teala

SORU: "Allah" ismi kur'anda kaç defa geçer?

CEVAP: 2697

SORU: Allah'ın (c.c): "varlıkları gören yaptıklarını bilen" manasına gelen ismi şerifi?

CEVAP: El muheymin

SORU: her türlü noksanlıktan münezze ismi şerif-i?

CEVAP: el kuddûs

SORU: El-Bâri ismi şerifinin anlamı?

CEVAP: her türlü eksiklikten münezze

SORU: el-bâsıd?

CEVAP: rızıkları yayan varlıklara can veren.

SORU: indiren alçaltan manasındaki ism-i şerif-i?

CEVAP: el-hâfid

SORU: er- ragib manası?

CEVAP: bütün varlıkları görüp gözetleyen

SORU: el vedûd ism-i şerifinin manası?

CEVAP: iyi kullarını seven ve seilmeye layık olan

SORU: Rızıkları kısan,canları alan manasındaki ismi?

CEVAP: el kâbid

SORU: "el berr" isminin manası?

CEVAP: iyilik ve ihsanı bol olan

SORU: ed -dârr isminin manası?

CEVAP: elem ve zarar veren şeyleri yaratan

SORU: er-reşid ?

CEVAP: doğru yolu gösteren,işleri bir nizam ve hikmet üzere sonuca ulaştıran

SORU: mutezili ebu'l huzeyl'in "üç hal nazariyesi" ile hristiyanların "ekanim" görüşü arasında bir benzerlik hatta aynılık olduğunu söyleyen kişi kimdir?

CEVAP: şehristani

SORU: kur'anın mahlûk olduğunu ilk söyleyenler kimlerdir ?

CEVAP: ca'd b.dirhem/cehm b.safvan

SORU: cehm b. safvan Allah 'ın hangi sıfatlarını mahlukata benziyor diye reddediyor?

CEVAP: şey,mevcut,hayy,alim,murid

SORU: bunlara karşılık hangi sıfatları uygun görmüştür?

CEVAP: kadir,mucit,fail,halik,muhyi,mumit gibi sıfatları uygun görmüştür.

SORU: cehm b. safvan'ın (ehli sünnete muhalif olarak) başlıca görüşleri?

CEVAP: kur'an mahluktur,Allah gözle görülemez,cennet ve cehennem ebedi değil

SORU: cehm ve ca'd'dan sonra bu görüşleri sürdüren kişi ve mezhebi?

CEVAP: mutezile/vasil b.ata

SORU: halife me'mun mutezilenin hangi görüşünü desteklemiştir?

CEVAP: kur'an mahluktur(sonradan yaratılmıştır)

SORU: cehm,cad,vasil b. ata bu görüşleri savunurken neyi amaçladıklarını söylemişlerdir?

CEVAP: yahudilikte ve hristiyanlıktaki düşüncelere,inançlara benziyor gerekçesiyle görüşlerini savunmuşlardır.

SORU: bunlara örn.olarak ?

CEVAP: "kur'an mahluk değildir" ile hristiyanlıktaki "isa mahluk değildir,çünkü o Allah'ın kelimesidir" anlayışına benzetmişlerdir.

SORU: ilk şii kelamcılarından hişam b. salim el şevaliki'nin tanrı tasavvuru nasıldır?

CEVAP: insana benzeyen fakat et,kemik değil nurdan olduğunu bununla birlikte el,yüz,ayak,siyah saç,kulak,burun vs.. iddia etmiştir.

SORU: mutezileye muhalifleri tarafından verilen ad?

CEVAP: Muattıla

SORU: hicri 4. asrın sonlarına kadar şii ekolünde hakim olan sıfat anlayışı?

CEVAP: bu döneme kadar şii de Allah'ı yarattıklarına benzeten ,teşbih,tecsim anlayışı hakimken sonrasında mutezileden etkilenecek "tenzih" anlayışı hakim olmuştur.

SORU: ehl-i sünnetin sıfatlar hakkındaki görüşü ?

CEVAP: ehl-i sünnete göre Allah ın,hayat,semi kudret,irade,kelam,başar tekvin gibi sıfatları vardır ve bu sıfatlar zatından ayrı olmadığı gibi gayri da değildir.

SORU: Allah tealanın isim ve sıfatlarını ilk olarak kim hangi eserinde zikretmiştir?

CEVAP: ilk zati ve fiili sıfatlar olarak ebu hanife el- fikhu'l ekber isimli eserinde zikretmiştir.

KELAM SORU CEVAP ÇALIŞMASI -5-

SORU: Allah'ın varlığı hakkındaki kurani deliller hangileridir ?

CEVAP: Afaki ve enfusi deliller

SORU: afaki deliller neye işaret etmektedir?

CEVAP: ufuklar mânâsına gelen Afak yerdeki ve gökteki varlıklara işaret etmektedir

SORU: enfusi deliller neye vurgu yapmaktadır?

CEVAP: insanın kendisine veya iç dünyasına vurgu yapan deliller

SORU: Âfâkî delillere ayet örnekleri veriniz?

CEVAP: Casiye45, 3-5 Yunus 5,6 Enbiya 32-33 Bakara 164

Şüphe yok ki göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün ihtilâfında, nâsa faydalı olan şeyler ile denizde akıp giden gemilerde ve Allah'ın semadan indirip onunla yeryüzünü ölümünden sonra ihya eylediği suda ve yeryüzünde her nevi hayat sahibi mahlûkat yaymasında, rûzgârların değiştirilmesinde ve gök ile yer arasında musahhar olan bulutta teakkul eden bir kavim için elbette nice âyetler vardır.bakara/164

Ve o (Hâlik-i Azîm) dir ki, geceyi ve gündüzü, güneşi ve ay'ı yaratmıştır. Herbiri bir felekte yürümektedir.embiya/33

Şüphe yok ki, gece ile gündüzün birbirini takip etmesinde ve Allah Teâlâ'nın göklerde ve yerlerde yaratmış olduğu şeylerde muttakî olan bir kavim için elbette âyetler vardır.yunus/6

Şüphe yok ki, göklerde ve yerde mü'minler için elbette ibretler vardır.casiye/3

Ve gece ile gündüzün ihtilâfında ve Allah'ın gökten bir rızık indirip onunla yeri ölümünden sonra diriltmesinde ve rûzgârları bir taraftan diğer tarafa döndürmesinde de âkilâne düşünenler olan bir kavim için ibretler vardır.casiye/5

SORU: Allah'ın varlığını ispatlamak da kelamcılarının kullanmış olduğu deliller hangileridir?

CEVAP: hudus delili, imkan delili, gaye ve nizam delili

SORU: Hadis ve muhdis ne anlama gelmektedir

CEVAP: Sonradan meydana gelen her şeye hadis onun yaratıcısının adı muhdis denir

SORU: hudus delili nin dikkat çekmeye çalıştığı esas düşünce nedir?

CEVAP: Evrendeki varlık ve olayların bir faili ve yaratıcısı olması gerektiğidir

SORU: hudus delilini ilk kullananlar kimlerdir?

CEVAP: ilk defa Çad bin dirhem kullanmış ondan cehm bin safvan ve ondan da mutezileye intikal etmiştir

SORU: hudus delilini geliştiren ve öncülerinin ispat eden kimdir?

CEVAP: Ebul huzeyl el allaf

SORU: hudus delili hangi önermelerle ifade edilir?

CEVAP: Alem hadistir, Evren sonradan var olmuştur, Her hadisin bir muhdisi vardır. O halde aleminde bir muhdisi vardır

SORU: alemi Cevher ve Araz diye iki kısma ayıran kelamcılarının ileri sürdüğü önerme hangisidir?

CEVAP: Alem hadistir

SORU: imkan delili kullanan kelamcılar hangileridir?

CEVAP: Şehristani Taftazani Cürçani

SORU: imkan delilinin dayandığı hükümler nelerdir?

CEVAP: aklın verdiği hükümlere dayanır aklın hükümleri de vacip, muhal ve mümkün olmak üzere üçe ayrılır

SORU: mümkün ne demektir?

CEVAP: varlığı da Yokluğunda imkan dahilinde olan demektir

SORU: herkese hitap eden ve en çok kullanılan delil hangisidir?

CEVAP: gaye ve nizam delilidir

SORU: Kur'anı Kerim'deki ayetler en çok hangi delile dikkat çeker?

CEVAP: gaye ve nizam deliline

SORU: devir ve teselsulun iptali için ileri sürülen deliller hangileridir?

CEVAP: Burhani tatbik ve Burhani tezayüf'dür

SORU: Teselsul nedir?

CEVAP: hadiste mümkünlerin birbirinin illeti ve etkin sebebi olarak geriye doğru sonsuzca devam etmesidir

SORU: devir nedir?

CEVAP: İki mümkün varlığın birbirinin illeti ve mamülû sebep ve neticesi olmasıdır

SORU: varlığı zorunlu olduğu halde başkasına bağlı olanı..... denir..... varlığı zorunlu olan demektir varlığı kendisinden olup başkasına bağlı olmayan yokluğu asla düşünilemeyen varlığı da..... denir?

CEVAP: vacip, vacip ligayrihi denir, vacip lizatihi denir,

SORU: Allah'ın varlığı konusundaki kurani deliller hangi ayete göre kısımlara ayrılmıştır?

CEVAP: Yakında onlara ufuklarda ve kendi nefislerinde olan âyetlerimizi göstereceğiz, tâ ki, onlar için onun hak olduğu tezahür etsin. Kifâyet etmiyor mu ki, Rabbin, şüphe yok ki O, her şey üzerine şâhittir.(fussilet/53)

KELAM SORU CEVAP ÇALIŞMASI -6-

SORU: Kuranın mahluk olmadigina inanmak , Hristiyan'daki semavi kelimelerin Babanın kalbinde bulunduğ u yaratılmamış olduğ u inancından alınmadır diyen kim ?

CEVAP: MacDonal

SORU: Sifat tartismadinda. Kuran mahluktur hangi görüş köküne dayandırılmıştır.?

CEVAP: Yahudi/Tevrat mahluktur

SORU: Sifat problemi Kuranda varid olan haberi sıfatların lafzi manalarına tutunmanın ortaya çıkardığı direkt İslami bir tesirle zuhur etmiştir diyen kim ?

CEVAP: İrfan Abdulhamid

SORU: Kuranın yaratılmışlığı ve sıfatları olumsuzlayan ilk kim/ kimlerdir

CEVAP: Cad b.dirhem ve cehm b.safvan Önce cad sonra cehm

SORU: Zattan ayrı olan Kadim sıfatların kabul edilmesi? müslümanları Hristiyanların sürüklendiği felakete sürükleyecektir diyen hangi firkadır ?

CEVAP: Mutezile Yani teaddud'u kudema

SORU: Allahın bes duyu organi, siyah sacları vs insan biçimci tanrı tasavvuru ongören şii kelamcı kimdir ?

CEVAP: Salim el-Cevaliki

SORU: Sifat problemi ortaya çıkış sebebi nedir ?

CEVAP: Zerdust,Mazdek Mani dinlerindeki oki tanrı ve Hristiyanların üç uknum anlayışına karşı tevhidi öne çıkarmak

SORU: Muattıla ne demek

CEVAP: Allahi sıfatsız birakanlar

SORU: imamiyye şii 'sının sıfatlar hakkındaki görüşü nedir ?

CEVAP: İmamiyye şiasi Allahın hayy Alim Kadir Mevcud Semi' Basir gibi zati sıfatları vardır.Allahın zatına ilave olarak ilim kudret hayat semi' basir gibi sıfatların kafim olduğunu söylemek teaddud-u kudemaya götürür ki bu tevhide aykırıdır der

SORU: Ehl-i sunnetin sıfat anlayışı nedir ?

CEVAP: Allahın subuti sıfatları ezeli ve ebdidir ve zatının aynısı olmadığı gibi ondan ayrı da değildir Le hiye 'aynuhu ve le hiye gayruhu

SORU: Allahın sıfatları ehli sunnete göre kaç kısımda incelenmiştir ?

CEVAP: 4 : 1.Zati sıfatlar 2.subuti sıfatları 3.fiili sıfatları 4.haberi sıfatları

SORU: Tenzihî sıfatları sayınız

CEVAP: 1) vücut 2) kidem 3) beka 4)vahdaniyet 5) kiyAm bi nefsih 6) muhalefetun lil havadis

SORU: Tevhidin cesitleri kaçtır/nedir ?

CEVAP: Uluhiyyette tevhid ,Rububiyette tevhid

SORU: Uluhiyyette tevhid nedir ?

CEVAP: Allahi zatında sıfatlarında fiillerinde tevhid etmek

SORU: Rububuyette tevhid nedir ?

CEVAP: Allahtan baskasına tapmamak sığınmamaktır : Riya ve insani insanı vasıflamak rububiyete zarar verir

SORU: Evrende iki tanrı olsaydı bunlardan birinin diğerine mani olacağı ve irade catisması olacağı hangi delildir ?

CEVAP: Enbiya 22 temanu delili

SORU: Burhan-i Tevarud nedir ?

CEVAP: Evren bir ilah tarafından yaratılmıştır diğer ilahlara lüzum yoktur

SORU: Sifat-i meani kactır ?

CEVAP: 1) hayat 2) ilim 3) semî' 4) basir 5) irade 6) kudret 7) tekvin 8) kelam

SORU: E lee ye'lemu men haleg ayeti hangi sıfatla ilgilidir ?

CEVAP: İlim

SORU: Göklerin yerin ve içindeki her şeyin mülkiyeti Allah'ındır. O her şeye hakkıyla kadirdir.

Maide=120 ayeti hangi sıfata isaret eder ?

CEVAP: Kudret sıfatı

SORU: Cehmiyye mutezile ve şia ya göre kelam sıfatını açıklayınız ?

CEVAP: Allahın fiili sıfatıdır ve yaratılmıştır Selefîyye ye göre kuran ezeldir

SORU: Allahın ezelde bir kelamla mutekellim olması onun kavle olan gücü ve kudretidir. O ezeli olarak söz ile değil kaaliyyet ile kadirdir diyen fırka hangisidir ?

CEVAP: Kerramiyye

SORU: Allahın konusan bir varlık olarak nitelenmesi akl-i faal vasıta ile bilginin peygamberin kalbine akması demektir. ilahi kelam kavli değil fiilidir. Göklerin ve yerin ilahi emir karşısında itaat edip geldik demesi bunu gösterir fikri kim/kimlere aittir ?

CEVAP: İslam filozofları basta İbn Sina

SORU: Kelami nefsi ve kelami lafzi ayrımını yapan fırka hangisi ?

CEVAP: Ehli sunnettir Kelami nefsi Allahın kelamının manası , kelami lafzi ise onun ses ve harflerle ifadesidir. Harf ve sesler mahluk, onun kelami mahluk değildir Örneksiz yaratma(ibda),

SORU: Halk, icad, ical, ihdas, ihya, imate, ten'im, terzik hangi sıfatla ilgilidir ?

CEVAP: Tekvin

SORU: Tekvinin mustakil ve ezeli bir sıfat olduğunu söyleyen kimdir ?

CEVAP: Maturidi

SORU: Selefî ve maturidiler fiillerin asıl kaynağı olarak Tekvin sıfatını görürke Mutezile ve esari ilahi fiillerin kaynağı olarak hangi sıfatı kabul ederler ?

CEVAP: Kudret Yani esari ve mutezile tekvin sıfatını kabul etmezler

SORU: Vech, yed ,ayn ,cenb ,nur ,istiva , ityan ve meci ,gurb hangi sıfatla ilgilidir

CEVAP: Haberi sıfatlar

SORU: Haberi sıfatlar konusunda mutezilenin görüşü nedir ?

CEVAP: Teşbih ,Tecsim ifade etmeyecek şekilde mulaka te'vil edilmesi gerekir der Örnek: istiva için Allah arşa muktedir ve hakim olmuştur diyerek tevil etmiştir

SORU: Fiili sıfat hakkında Selefîlerin görüşü nedir?

CEVAP: Tevakuftur Örnek: istiva için ,istiva malumdur keyfiyeti mechuldur buna inanmak vaciptir. Soru sormak yasaktır

SORU: Ehli sunnetin haberi sıfatlar görüşü nasıldır?

CEVAP: Başta selef uleması gibi düşünür Cüveynî'den sonra tevil edilmiş ona göre tevil edilmediğinde halkın yanlış anlamasına neden olur

KONU: İNSAN FİİLLERİ -7-

SORU: Fiil sahibine ne denir?

CEVAP: Fail Amil Sani

SORU: Kelamcılar insan fiillerinin kaç tane ayırmıştır Bunlar nelerdir?

CEVAP: kelamcılar fiilleri #ızdırari fiiller# # ihtiyari fiiller# diye ikiye ayırırlar

SORU: ızdırari fiilleri tanımlayınız?

CEVAP: Renk boy-kilo Duyma görme ve titreme gibi irade dışı fiillerdir çoğunluğun görüşü bu tür fiillerin Allah'ın takdiri ve yaratması sonucu olduğu görüşündedir bu fiil tekvini irade kapsamında değerlendirilir.

SORU: yürümek duymak oturmak kalkmak yemek içmek günah veya sevap işlemek gibi. -insan iradesine bağlı meydana gelen fiillerdir bu tür fiillere ise "teşrii irade" kapsamındadır . mükafat ve ceza gerektiren fiillerdir Bu fiilin adı nedir ?

CEVAP: İhtiyari Fiiller

SORU: insan fiilleri klasik kalam kaynaklarında hangi başlıklar altında incelenir

CEVAP: "Ef'âlü'l- halk" "Ef'âlü'l-ibad" "a'mâlu'l-ibâd"

SORU:birden çok davranışlardan en hayırlısını, en faydalısını seçme ayırt etme iradesi ve karardır . Noktalı yere ne gelmelidir

CEVAP: İHTİYAR

SORU: insan fiilleri de dahil her şey Yüce Allah tarafından yaratılır Allah insandan meydana gelen bütün fiillerin irade eder Fakat onun kötü ve şer olan arızası yoktur bu görüş kime aittir?

CEVAP: Maturîdî

SORU: muhabbet, rıza ve ihtiyar lafızları irade ile eş anlamlıdır diyen Ekol kimdir?

CEVAP: MUTEZİLE

SORU: Allah'ın iradesinin her şeye Şamil olduğuna ilişkin bazı nakli deliller ileri ileri sürerler bu deliller şunlardır

"Sizler ancak rabbinizin dilemesi sayesinde bir şeyi bilebilirsiniz Şüphesiz Allah her şeyi bilendir hikmet sahibidir" (insan Suresi 30)

"Biz dileyseydik Elbette herkese hidayetini verirdik fakat "Cehennemi hem cinlerden hem insanlardan bir kısmıyla dolduracağım" diye benden kesin söz çıkmıştır"(32secde13)

"(Resulüm Eğer Rabbin dileyseydi, yeryüzündekilerin hepsi Elbette iman ederdi.O halde sen, inanmaları için insanları zorlayacak mısın?" (Yunus 10 /99)

" Rabbin dileyseydi onu da yapamazlardı."(Enam ,6/112)

" Allah dileyseydi onlar savaşamazlardı; lâkin Allah dilediğini yapar." (Bakara, 2 /253)

Noktalı yere hangi Ekol yazılmalıdır?

CEVAP: EŞ'ARİ

SORU: insan irade ve güç sahibidir İnsan kendi kötü fiillerinin yaratıcısıdır Allah kötü fiilleri irade etmez noktalı yere hangi Ekol yazılmalıdır?

CEVAP: MUTEZİLE

SORU: Allah'ın mutlak iradesinin her şeyi kapsadığını insan amellerin de bu kapsama dahil olduğunu ileri sürmüşlerdir. Allah'ın iradesi ile Emir de aynı şeydir derler .Noktalı yere hangi Ekol gelmeli ?

CEVAP: EŞ'ARİ

SORU: "Allah'ın şehri yaratıp yaratmadığı" konusunda ehli sünnetin görüşü nedir

- A . Allah şiiiri yaratır fakat razı olmaz
- B. Allah şehri yaratmaz fakat razı olur
- C. Allah şerri ne aratır ne razı olur
- D. Allah şehri yaratır ve razı olur
- E. Allah şehrin yaratılmasına engel olur

CEVAP: A

SORU: insan fiillerinin meydana gelmesini gerektiren Kudret'in fiilden önce insanı bulunduğunu savunan mezhep aşağıdakilerden hangisidir (bu insan fiillerin de kudretini rolü ile ilgili bir soru oldu)

A. Matuidi B.Mutezile C Eşarilik D.selefiyye E mürctie

CEVAP: B mutezile

SORU: insan fiillerinin meydana gelmesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi Ehli sünnete aittir

- A. insan fiilleri Allah tarafından yaratılır insan tarafından kesb edilir
- B . insan fiilleri yalnızca Allah tarafından yaratılır insanın rolü yoktur
- C .insan fiilleri yalnızca insan tarafından yaratılır
- D . insan fiilleri hem insan hem de Allah tarafından yaratılır
- E .insan fiilleri Allah tarafından kesb edilir insan tarafından yaratılır

CEVAP: A

SORU: Aşağıdakilerden hangisi mutezilenin "Allah'ın irade ve yaratmasının kötülükle ilişkisi" hakkındaki görüşünüz doğru olarak yansıtan bir ifadedir?

- A. Allah kötülüğü irade eder Fakat yaratmaz
- B. Allah kötülüğü ne irade eder ne de yaratır
- C. Allah kötülüğü irade etmez fakat yaratır
- D. Allah kötülüğü hem irade eder hem de yaratır
- E. Allah kötülüğe müsaade eder Fakat yaratmaz

CEVAP: B

SORU: "Bir şey iyi olduğu için Allah onu emreder kötü olduğu için yasaklar" görüşü aşağıdaki mezheplerden hangisine aittir ?

A.Selefiyye B.cebriyye C.Maturidiyye D. eş'ariyye E.ehli hadis

CEVAP: C

SORU: "..... in çoğunluğuna göre Allah'ın bütün fiilleri ve hükümleri maksatlarla ve kulların menfaatleri (Maslahat) ile illetlendirilmez. Onlara göre Allah, herhangi bir illet ve Maksat dan dolayı hareket ederse, bu O'nun eksikliğini işaret eder. Çünkü fiili, bir maksat ve hik mete binaen yapmanın

anlamı, o maksatla eksikliği tamamlamaktır . böyle bir durumda fail gözettiği o maksatla tamamlanmış olur Başkası ile tamamlanan ise zati bakımından eksiktir . Oysa Allah bu gibi eksiklikten uzaktır?"

Yukarıdaki görüş aşağıdaki mezheplerden hangisine aittir

A.mürctie B. Maturidilik C.Mutezile D.selefiyye E. Eş'arilik

CEVAP: E

SORU: "Allah kullarına bir zulüm dileyecek değildir." (40.Mü'min/31) âyeti Mutezile tarafından hangi fikrin delili olarak ileri sürülmüştür?

- A. Allah insanın kötü fiillerini dilemez
- B. Allah, insanın zorunlu fiillerini dilemez
- C. Allah, insanın irâdî fiillerini dilemez
- D. Allah, insanın kötü fiillerini yaratmaz
- E. Allah, insanı darda bırakmaz

CEVAP: A

SORU: "İnsan fiillerinin var olmasına tesir eden kulun kudreti Allah'ın kudreti değildir" Görüşü aşağıdaki mezheplerden hangisine aittir?

A. Mâturîdilik B. Mutezile C. Eş'arîlik D. Selefiyye E. Mürcie

CEVAP: B

SORU: "İlâhî fiillerde illet ve hikmet" başlığında ele alınan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Allah'ın fiillerinde şer bulunup bulunmadığı konusu
- B. Allah'ın fiillerinde hastalık ve bozukluk bulunup bulunmadığı konusu
- C. Allah'ın fiillerinde bir sebep ve gaye bulunup bulunmadığı konusu
- D. Allah'ın fiillerinde irade bulunup bulunmadığı konusu
- E. Allah'ın fiillerinde, kudret bulunup bulunmadığı konusu

SORU: "Bir Şey, iyi olduğu için Allah onu emretmiş; kötü olduğu için yasaklamıştır." görüşü aşağıdaki mezheplerden hangisine aittir?

A. Mâlikiyye B. Selefiyye C. Eş'ariyye D. Şâfiyye E. Mâturidiyye

İNSAN FİİLLERİNDE KUDRETİN ROLÜ -8-

SORU: Gücü ifade etmek üzere kelami edebiyatta hangi kelimeler kullanılmıştır?

CEVAP: İstitaat kudret kuvvet takat vüsat

SORU: İstitaat sözlükte hangi anlama gelmektedir?

CEVAP: Muktedir olmak güç yetirmek

SORU: Kuran'ı Kerim'de istitaat kavramı fiil kalıbında kaç yerde geçmektedir?

CEVAP: Kırk iki yerde

SORU: Mutezile'nin kudret anlayışı nedir?

CEVAP: Mutezile'ye göre insan fiilleri tamamen kendi kudretleriyle yapar böylece insan bu kudretle hayır ve şer de işleyebilir

SORU: Hangi görüşe göre kudret fiilden önce gelir?

CEVAP: Mutezile

SORU: Mutezile'ye göre kudret niçin fiilden önce gelir?

CEVAP: Kudretin fiille birlikte olması failin başka bir fiille Kadir olmamasını gerektirir ki bu onun güç yetiremeyeceği şeyle sorunlu tutulduğu anlamına gelir Allah ise böyle kötü olan bir şeyi asla yapmaz

SORU: Hangi görüş kudretin iki zıt fiil için geçerli olduğunu savunur?

CEVAP: Mutezile(her fail bir şeyi yapmaya yada yapmamaya hatta tam zıddını yapmayada kadirdir

SORU: Cinlerden bir ifrit sen yerinden kalkmadan ben onu sana getiririm ve şüphesiz ben buna güç

yetirecek güvenilir biriyim dedi bu ayetin delil olarak getirilmesi Mutezile'nin hangi görüşüne aittir

CEVAP: Mutezile'ye göre kudret fiilden önce gelir(henüz iş yapmadan yapabileceğini söylemesi kudretin fiilden önce olduğuna işaret eder)

SORU: Hangi görüşe göre fiilin var olmasına tesir eden kulun kudreti Allah ın kudreti değildir görüşü kime aittir?

CEVAP: Mutezile(bir fiilin meydana gelmesine müessir olan insanın kudreti Allah'ın kudreti olmuş olsaydı insan aciz olduğunda Allah'ında aciz olması gerekirdi Allah için böyle düşünülemez

SORU: Hangi görüşe göre kudretin fiilden önce bulunması imkansızdır?

CEVAP: Eşari

SORU: Hangi görüşe göre kudret fiille beraberdir?

CEVAP: Eşari

SORU: Kudret tek bir fiil için geçerlidir onun benzeri başkası veya zıddı olan fiiller için geçerli değildir görüşü kime aittir?

CEVAP: Eşari

SORU: Allah kafiri iman etmekle sorumlu tutmuş mudur sorusunun cvbı nedir

CEVAP: Evet sorumlu tuttu eşari görüşüne göre

SORU: Eşarilerin kudretin fiille birlikte olduğunu ispatlamak için bazı nakli deliller ileri sürmüşlerdir bunlara örnek veriniz

CEVAP: -Eşarilerin kudretin fiille birlikte olduğunu ispatlamak için bazı nakli deliller ileri sürmüşlerdir bunlara örnek veriniz

-gözleri beni görmeye kapalı bulunan duymaya da güç yetiremeyen kafirleri öğün cehennemle yüz yüze getirmiştir

-doğrusu sen benimle beraberliğe güç yetiremezsin

-onlar yeryüzünde Allah ı açız bırakacak değillerdir onların Allahtan başkada dostlarıda yoktur onların azabı kat kat olacaktır

SORU: Maturidinin kudret anlayışı kaç a ayrılır?

CEVAP: 1.fiilden önceki kudret(bu görüşüyle Mutezile'ye yakındır)

2.fiille birlikte oluşan kudret(bu görüşlede eşariye yakındır)

SORU: Maturidinin fiilden önce bulunan kudrete işaret eden bazı ayetlere temas eder bunlara örnek veriniz?

CEVAP: -Allah her şahsı ancak verdiği kudret ölçüsünde mükellef tutar

-Yoluna gücü yetenlerin o evi haccetmesi Allah ın insanlar üzerinde bir hakkıdır

-kim köle azat etme imkanı bulamazsa eşine dokunmadan önce ard arda iki ay oruç tutar binada gücü yetmeyen altmış fakiri doyurur

SORU: Maturidi fiille birlikte oluşan kudrete işaret eden bazı ayetlere temas eder bunlara örnek verirmisiniz?

CEVAP: -onlar kafirler gerçekleri ne iştirmeye güç ettirebiliyorlar nede görebiliyorlardı

-doğrusu sen benimle beraberliğe güç yetiremezsin

-o halde gücünüz yettiğinde Allah a isyandan kaçının

SORU: Maturidiye göre insan fiilinin oluşumu şu üç aşamada gerçekleşir bunlar nelerdir?

CEVAP: 1;fiil için imkan ve şartların yeterli olması

2;insanın istemesi,kesin kararlılık ve azimle fiile yönelmesi

3;Allah'ın o fiili yaratması

SORU: İslam düşünce tarihinde insanın seçme hürriyetine sahip olmadığını ve fiillerin tamamen Allah tarafından belirlendiğini savunan fırka kimdir?

CEVAP: Halis Cebriye

SORU: Halis cebriye fırkasının kurucusu kimdir?

CEVAP: Cehm b. Safvan

SORU: Hangi görüşe göre insanın ne kudreti nede iradesi vardır ?

CEVAP: Cebriye : (o halde sevap ikap ve teklif de dahil her şey cebirdir özellikle Mutezile bu düşünceyi şiddetle eleştirmiştir

SORU: Hangi görüşe göre Allah tan başka yaratıcı olmadığı ifade edilmektedir?

CEVAP: Cebriye

SORU: Hangi görüşe göre halk/ yaratma kelimesini insana izafe etmenin bir sakıncası yoktur?

CEVAP: Mutezile

SORU: Mutezile insan fiillerinin Allah tarafından yaratılmadığı ve insanların bizzat kendileri tarafından yapıldığı noktasında ittifak halindedir bu iddiaları ispatlamak için ne yapmışlardır?

CEVAP: Akli ve nakli pekçok delil ileri sürmüşlerdir

KONU: SAYFA -9-

SORU: “Peygamber ve din gönderilmese dahi insan akli, Allah'ı bilmekle sorumludur?” görüşü aşağıdaki mezheplerden hangisine aittir?

A. Eş'ariler B. Mâturidiler C. Şâfiler D. Selefiler E. Hanbeliler

CEVAP: B

SORU: eşarinin kesb hakkında genel görüşü nedir?

CEVAP: İnsan fiilleri Allah tarafından yaratılır, kesb Edilir. Yaratıcı anlamına gelebileceği için insana fail demekten çekinir

SORU: Esarinin İnsana fail demek yerine tercih ettiği isim nedir?

CEVAP: kasib fiilleri için de kesb kavramını kullanır

SORU: Eşariye göre kesbin tanımını yapınız?

CEVAP: Kesbin hakikati bir şeyin onu kesbeden kimseden hadis bir kudretle meydana gelmesidir.

İnsan için kesb olan fiilin Allah'tan başka faili ve yaratıcı yoktur .(عليه هو ما على) onun dışında

yaratmaya Kadir olan yoktur

SORU: Eşariye göre fiilin fiil olabilmesinin şartı nasıl açıklanmaktadır ?

CEVAP: Bir fiilin gerçek manada fiili olabilmesi için ancak bunu olduğu gibi (حَقَّقَهُ مِنْ عَالَمِهِ هُوَ مَا عَلَى) bilen birinden meydana gelmesi gerektiğini savunmaktadır , Demek oluyor ki fiil ve fail için bilgi önemlidir. Ancak bu bilgi insanınki gibi eksik bir bilgi değil her şeyin gerçeğine vakıf olan tam bir bilgi olmalıdır. İnsan fiilin bütün yönlerini bilmediği için kendi fiilinin faili ya da yaratıcısı olamaz

SORU: Eşarının kesb teorisi için kullandığı delil türleri kaç tanedir?

CEVAP: Akli ve nakli delil

SORU: Akli delillere Bir örnek veriniz?

CEVAP: İnsanın kendi isteği dışında meydana gelmesi. Örnek: kafir küfürün doğru olmasını ister, mümin de imanın kolay olmasını ister ama her ikisi de Allah'ın dilediği şekilde gerçekleşir .

SORU: nakli delillerle ilgili ayetleri örnekleyiniz .

CEVAP: Saffat (37/96) ,fatır (35/3) ,Nahl (16/20) ,Nahl (16/17)

SORU: Eşariye göre İnsanın kesbi nasıl meydana gelmektedir ?

CEVAP: kesbi ve onun kesb olmasını sağlayan hadis kudreti ve hatta bu kudretin içerisinde var olan irade kudretini de Her defasında ve sadece tek bir fiil için geçerli olmak üzere yaratan Allah olmaktadır

SORU: Maturidiye göre fiil ve kesb nasıldır ?

CEVAP: İnsan fiilleri Allah tarafından yaratılır, Kul tarafından kesb edilir.

SORU: Maturidinin kesb noktasında Eşariden ayrıldığı Temel nokta neresidir ?

CEVAP: Maturidi İnsanın gerçek manada fail olduğunu söyler. Kullara gerçek manada fiil izafe etmek gerekir

SORU: Maturidiye göre nakli deliller kaç kısımdır?

CEVAP: 2 kısımdır. 1) fiile yönelik emir ve yasağın bulunması 2) mükafat ve cezanın öngörülmesi

SORU: Maturidinin kesb ile ilgili nakli delillerine örnek veriniz ?

CEVAP: Bu her şeyin yaratıcısıdır(Enam 6/102) O her şeye kadir(Enam6/17) Rabbin kullara zulmedici değildir(fussilet41 /46)

SORU: Maturidinin kesb ile ilgili görüşlerini birkaç cümle ile özetleyiniz?

CEVAP: fiillerin ortaya çıkması yani varlık sahasına Çıkması yönüyle Allah'a, tercihte bulunmak kaydıyla kullara aittir. Aslında Cebriye dışındaki her mezhep insanın seçmek kaydıyla tercihte bulunduğunu yaratma, ortaya çıkarma noktasında ise Allaha ait olduğunu Mezhebi kaygılarla farklı metot ve delillerle ortaya koymuştur. Aslında cebir dışındaki tüm mezhepler kulun yapmış olduklarını hür iradesiyle ortaya koyduğu noktasında aynı görüşe sahiptir

SORU: Kur'an Kerim'de İnsanın irade hürriyetine ve yapabilme gücüne delalet eden ayetlerden örnekler veriniz?

CEVAP: İnsan ancak çalışmasının karşılığını alabilir(Necm 53/35) kazandıkları onlara bir fayda vermemiştir(Mümin 40/82) Ey İnsanlar kazandıklarınızın temizlerinden ve size yerden çıkardıklarımızdan harcayın(Bakara 2/267) Asra yemin olsun ki insan ziyandadır...(Asr 103/1-3)

SORU: Kaderin sözlük anlamı nedir ?

CEVAP: gücü yetmek, planlamak, Ölçüyle yapmak... .

SORU: Kaderin tarifi nasıl yapılmıştır ?

CEVAP: Allah'ın bütün nesne ve olayları ezeli ilmi ile bilip belirlemesi diye tarif edilir

SORU: Kazanın anlamlarını yazınız ?

CEVAP: Hükmetmek, muhkem yapmak, emretmek, yerine getirmek

SORU: Kazanın tanımını yapınız ?

CEVAP: Allah'ın nesne ve olaylara ilişkin ezeli planını gerçekleştirmesi olarak tanımlanır

SORU: Eşari ve İslam filozofları kaza ve kaderi nasıl tanımlar?

CEVAP: Kazaya kader kadere kaza anlamını verirler

SORU: Kaza ve kader meselesinin tartışılması hangi dönemde başlamıştır ?

CEVAP: Sahibi arasında cereyan eden siyasi olayların akabinde Emeviler döneminde ortaya çıkmıştır. Emevi idarecilerinin ilahi takdir doktrini siyasi meşruiyet aracı olarak kullanmaya çalışması toplumsal ve entelektüel tepkilerin doğmasına sebep olmuş konu siyasetten ilahiyata dini bir mesele haline almıştır (Hicri 2.asır)

SORU: Allah'ın kendi fiillerini onun kaza ve kaderine nispet etmek caizdir bildirme ve haber verme anlamındaki kaza ve kaderi yine Allah'a izafe etmek mümkündür. İcab ve ilzam bunu arasındaki kaza ve kadere gelince bundan emretme, zorunlu görme ne anlamı çıkıyorsa Bu Allah'a izafe edilemez. Yukarıdaki görüş hangi itikadi Mezhebe aittir ?

CEVAP: Evet Mutezile

SORU: Kadı Abdulcabbara göre Allah'ın kaza ve kaderine izafe edilen hususlar hangileridir ?

CEVAP: Hastalık, musibet, ölüm gibi şeyler

SORU: Mutezile'nin kader ve kazanın hangi hususlarına İtiraz ettiğini yazınız?

CEVAP: İnsanın kötü fiillerinin kader olduğuna yani yazılmış olduğuna rıza göstermezler. Çünkü Allah'ın kötü fiilleri rızası yoktur

SORU: Eşarilere göre Allah günahları kaza ve takdir etmiş midir ?

CEVAP: evet onları yaratmak yazmak ve olacaklarını haber vermek anlamında kaza ve taktir etmiştir. Eşariye göre yaratması, yazması, ve haber vermesi anlamında her şey Allah'ın kaza ve kaderi içindedir

SORU: Allah'ın kaza ettiği iyilikler..... kavramıyla, kötülükler..... kavramıyla açıklanır? Yukarıdaki boşlukları uygun Kelimelerle doldurunuz

CEVAP: Hak Batıl

SORU: Maturidinin kaza tanımını yapınız ?

CEVAP: Bir şeye hükmedip karar vermek, Onun layık olduğu şeyi belirlemek ve nihayet belirlediği o şeyi açıklamak manasına gelir

SORU: Kaza kelimesi Kuran'da kaç farklı manada kullanılmıştır ?

CEVAP: 5 a) yaratmak b) hükmetmek c) bildirmek ve haber vermek d) emretmek e) bitirmek

SORU: Maturidi ve Eşarinin kaza ve kader anlayışları arasında ne gibi ortak noktalar vardır ?

CEVAP: Her ikisi de hayır ve şerrin Allah tarafından yaratıldı fakat şerrin Allah'a ızafe edilemeyeceğini söyler. Yani Allah küfürü kaza eder fakat rıza gösterilmez.

SORU: Maturidiye kaza ve kadere rıza gösterilmesinin nedenleri nelerdir ?

CEVAP: 1) İnsanların yaptıkları işler kendi irade ve tercihleri çerçevesinde ve kendi faaliyetleri ile vuku bulur.

2) Allah'ın takdiri insanları işledikleri fiillere yöneltmiş, sevk etmiş Ve zorlamış değildir.

3) Kaza kader insanların aklına gelmemekte ve fiil işledikleri sırada kaza ve kaderden ötürü bir şey yaptıkları hissi duymamaktadırlar.

SORU: Allah'ın varlığı konusunda geçen "âfâkî deliller" başlığı aşağıdaki hangi tür delilleri kapsamaktadır?

A. Dış dünyadaki varlıkların yaratılışına yönelik deliller

B. İnsanın yaratılışına yönelik deliller

C. Allah'ı bilmenin insan ufkuna kapalı olduğuna yönelik deliller

D. Allah'ın zorunlu olarak bilindiğine ilişkin deliller

E. Allah'ın sıfatlarının anlaşılamayacağına yönelik deliller

CEVAP: A

SORU: Allah'ın zatından ayrı olan "kadim sıfatlar"ın varlığını reddederken Mutezile'nin ileri sürdüğü gerekçe aşağıdakilerden hangisidir?

A. Allah'ın insanlara benzeyeceği

B. Evrenin kadim olacağı

C. Evrenin hâdis olacağı

D. Allah'ın sıfatlarının anlaşılamayacağı

E. Ezeli varlıkların çoğalacağı

CEVAP: E

SORU: "Allah'ın kelâmı, kelam-ı nefsi ve kelâm-ı lafzi olarak ikiye ayrılır. Kelam-ı nefsi, yüce Allah'ın zatına ait ezeli kelamıdır, ke lâm-ı lafzi ise onun ses ve harflere dökülmüş halidir. Harfler ve sesler mahlûktur; fakat Allah'ın ezeli kelamı mahlûk değildir." Bu görüş aşağıdaki guruplardan hangisine aittir?

A. Selefiyye'ye

B. Mürcie'ye

C. Mutezile Kelamcılarına

D. Ehl-i Sünnet Kelamcılarına

E. Şia kelamcıla

CEVAP: D

SORU: Mâturîdilerin "tekvin" sıfatına ilişkin görüşünü yansıtan ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A. Tekvin, Allah'ın kudret sıfatına bağlı yaratılmış bir sıfatıdır

B. Tekvin, Allah'ın diğer sıfatlarından ayrı yaratılmış bir sıfatıdır

C. Tekvin, Allah'ın diğer sıfatlarından ayrı ezeli bir sıfattır

D. Tekvin, Allah'ın kudret sıfatına bağlı yaratılmamış bir sıfatıdır

E. Tekvin, Allah'ın zâtıyla aynı olan müstakil bir sıfatıdır

CEVAP: C

SORU: İnsan fiillerinin meydana gelmesiyle ilgili aşağıdaki görüşlerden hangisi Ehlisünnete aittir?

A. İnsan fiilleri, Allah tarafından yaratılır; insan tarafından kesb edilir

B. İnsan fiilleri, yalnızca Allah tarafından yaratılır, insanın rolü yoktur

C. İnsan fiilleri yalnızca insan tarafından yaratılır

D. İnsan fiilleri, hem insan hem de Allah tarafından yaratılır

E. İnsan fiilleri, Allah tarafından kesb edilir, insan tarafından yaratılır

CEVAP: A

SORU: İnsan fiillerinin meydana gelmesini gerektiren kudretin, fiilden önce insanda bulunduğunu savunan mezhep aşağıdakilerden hangisidir?

A. Maturidilik B. Mutezile C. Eş'arilik D. Selefiyye E. Mürçi

CEVAP: B

SORU: "Allah'ın, şerri yaratıp yaratmadığı" konusunda Ehlisünnet' in görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Allah şerri yaratır fakat razı olmaz**
- B. Allah şerri yaratmaz fakat razı olur**
- C. Allah şerri ne yaratır ne de razı olur**
- D. Allah şerri yaratır ve razı olur**
- E. Allah şerrin yaratılmasına engel olur**

CEVAP: A

SORU: "Bir şey, iyi olduğu için Allah onu emretmiş; kötü olduğu için yasaklamıştır." görüşü aşağıdaki mezheplerden hangisine aittir?

A. Mâlikiyye B. Selefiyye C. Eş'ariyye D. Şâfiyye E. Mâturidiyye

CEVAP: E

SORU: "İlâhî fiillerde illet ve hikmet" bağlğında ele alınan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Allah'ın fiillerinde şer bulunup bulunmadığı konusu**
- B. Allah'ın fiillerinde hastalık ve bozukluk bulunup bulunmadığı konusu**
- C. Allah'ın fiillerinde bir sebep ve gaye bulunup bulunmadığı konusu**
- D. Allah'ın fiillerinde irade bulunup bulunmadığı konusu**
- E. Allah'ın fiillerinde, kudret bulunup bulunmadığı konusu**

CEVAP: C

SORU: Mutezile'nin Bağdad ekolü içerisinde "ashâbu'l-aslah" olarak isimlendirilen gurup, hangi konularda "kulları için en faydalı olanı yaratmasının Allah'a vacip olduğunu" söylemiştir?

- A. Dini ve dünyevî konularda**
- B. Sadece dünyevî konularda**
- C. Sadece dini konularda**
- D. Zor duruma düştüklerinde**
- E. İrade dışı olaylarda**

CEVAP: A

SORU: Ecelin asla değişmeyeceğini belirten ayetler ile sadaka ve akraba ziyaretinin ömrü uzatacağını belirten hadisleri nasıl uzlaştırabiliriz?

- A. Allah'ın ezeli iradesiyle**
- B. Allah'ın ezeli ilmiyle**
- C. Allah'ın mutlak kudretiyle**
- D. Allah'ın "mümit" ismiyle**
- E. Allah'ın yaratmasıyla**

CEVAP: B

SORU: Aşağıdakilerden hangisi Peygamberlerin gönderiliş gayelerinden biri değildir?

- A. Allah'a nasıl ibadet edileceğini öğretmek**
- B. Aklın yetersiz kaldığı konuları bildirmek**
- C. Faydalı ve zararlı olan şeyleri öğretmek**
- D. Kendisinden sonraki halifeleri tayin etmek**
- E. İnsanlar arasındaki ihtilafları halletmek**

CEVAP: D

SORU: Aşağıdakilerden hangisi mucizenin özelliklerinden biri değildir?

- A. İnsanların güzellik duygusuna hitap etmesi**
- B. Allah'ın fiili olması**
- C. Tabiat kanunlarının üstünde ve ona aykırı olması**
- D. Peygamberlik iddiasıyla birlikte meydana gelmelidir**
- E. İnsanın benzerini ve dengini yapmaktan aciz kaldığı bir olay olması**

CEVAP: A

SORU: İmanın hakikatinin ne olduğu konusunda Ehlisünnetin genelinin görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Sadece dilin ikrarıdır**
- B. Kalbin tasdikidir**
- C. Azalarla amel etmektir**
- D. Kalbin marifetidir**
- E. Dilin ikrarı, kalbin tasdiki ve ameldir**

CEVAP: B

SORU: Kalbin marifetidir diyen kimdir?

CEVAP: Cehm

SORU: Aşağıdakilerden hangisi şirkin çeşitlerinden değildir?

A. Şirk-i Taklîd B. Şirk-i Teb'îz C. Şirk-i Nifakî D. Şirk-i Takrib E. Şirk-i Esbâb

CEVAP: C

SORU: İman eden kimse (Mümin) açısından imanın kısımları aşağıdakilerden hangisidir?

- A. İcmâli iman ve Tafsili iman**
- B. Ziyâde iman ve nâkıs iman**
- C. Bilgiye dayalı iman ve bilgiye dayalı olmayan iman**
- D. Taklidî iman ve Tahkîkî iman**
- E. Gaybe iman ve görünür olanlara iman**

CEVAP: D

SORU: Aşağıdakilerden hangisi “Yalan üzerine anlaşmaları ve birleşmeleri aklen mümkün olmayan bir topluluğun naklettiği haber” anlamına gelmektedir?

- A. Mütevâtir haber B. Ahad haber C. Zorunlu haber D. Meşhur haber E. Münkatî haber**

CEVAP: A

SORU: Allah'ın bilgisi ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A. Allah bütün bilinenleri tek bir bilgi ile bilir**
- B. Allah'ın bilgisi, bilinenlerin değişmesi ile kesinlikle değişmez**
- C. Allah'ın bilgisi kesinlikle duyularla ve düşünerek elde edilen bir bilgi değildir**
- D. Allah'ın bir şeyi bilmesi başka bir şeyi bilmesine engel olmaz**
- E. Allah'ın bilgisi gerçekleşmesi zorunlu olan bir bilgi değildir**

CEVAP: E

SORU: Delilleri “ortaya koydukları sonucun değeri açısından” ifade eden kavram çifti aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Aklî-naklî delil**
- B. Katî-zannî delil**
- C. Burhan-hatebe**
- D. Cedel-makbûlât**
- E. Meşhurât-vehmiyyât**

CEVAP: B

SORU: Aşağıdakilerden hangisi mütekaddimûn kelmacılarının istidlal yöntemlerinden değildir?

- A. Kıyâsü'l-gâib ale's-şâhid**
- B. Sebr ve Taksim**
- C. Bedihiyyât**
- D. Mucize ile İstidlal**
- E. Sona Başlangıçla İstidlal**

CEVAP: C

SORU: Aşağıdakilerden hangisi insan için ahiretin varlığını zorunlu kılan duygu ve düşüncelerden değildir?

- A. İnsanda bulunan adalet duygusu ve ilahi adaletin gerçekleşeceği düşüncesi**
- B. İnsanda bulunan sorumluluk duygusu**
- C. İnsanda bulunan sonsuzluk ve ebedilik duygusu**
- D. İnsanda bulunan gâyesiz ve başıboş yaratılmadığı düşüncesi**
- E. İnsanda bulunan dünya ve mala olan düşkünlük duygusu**

CEVAP: E

SORU: I. Varlık alanına çıkması yani var olması düşünölemeyen şeylere ve hükömlerevarlık denilmektedir

II. Hakikati, yokluğa mani olmayan, kendisine yokluk arız olabilmesi imkân dâhilinde olan, varlık alanına çıkması da çıkmaması da imkân dâhilinde olan varlık.....varlıktır.

III. Kendi varlığı başka bir varlığa bağılı olmayan, zatı varlığını gerektiren yokluğu asla düşünölemeyen varlıkvarlıktır.

Yukarıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere sırasıyla hangi kavramlar getirilmelidir ?

- A. Zorunlu, mümkün, muhal**
- B. Mümkün, zorunlu, imkânsız**
- C. İmkânsız, mümkün, zorunlu**
- D. İmkânsız, zorunlu, mümkün**
- E. Muhal, imkânsız, zorunlu**

CEVAP: C

SORU: “Onlar sabah akşam ateşe sokulurlar. Kıyametin kopacağı gün de, Firavun ailesini azabın en çetinine sokun”(Mümin, 40/46) ayeti kelmacılar tarafından neyin varlığını ispatlamak için delil olarak kullanılmıştır?

- A. Cehennem**
- B. Kabir azabının**
- C. Hesaba çekilmenin**

(Kotu işi kendisine güzel gösterilip de onu güzel gören kimse, kötülüğü hiç işlemeyene benzer mi? şüphesiz Allah dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola erdştirir. Artık onlara üzülenek kendini harab etme; Allah onların yaptıklarını şüphesiz bilir.)(Fatır 35/8)

Bu ayeti kerimede Hidayet ve Dalalet fiillerinin yaratıcısı Allah'tır. Oysa ki başka bir ayeti kerimede de "Allah'ın Hidayet teklifini kabul veya reddederek tercihini yapan insanın bizzat kendisidir" denilmektedir. Bu hangi ayeti kerimedir?*

CEVAP: (بِإِلَهِكَ لَكَ فَيُؤْتِي رُسُلًا مِنْ دُونِكَ فَتَقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَعَلَّكَ تُبْدِلُوا بِهِ دِينَكَ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ جَانِبُ الْغَائِبِينَ) ٩٧

(Sana iyilikten ne isabet ederse, Allah'tandır. Başına gelen kötülük ise nefsendendir (nefsinin arzusuna uymandan). Biz seni insanlara Rasûl olarak gönderdik. Şahit olarak Allah yeter.)(Nisa 4/79)*

SORU: Kur'anı Kerimde hayır ve şer kavramının iki boyutu 1-, 2-.....vardır?

CEVAP: 1- Beşeri Boyut, 2- İlahi Boyut

SORU: Yüce Allah, Adalet, Hikmet ve Rahmet sahibi iken dünyada ki kötülüklerin neden var olduğu tarzındaki tartışmaların doğurduğu sonuçlardan biri değildir?

- a) Bunun adına Şer ve Kötülük problemi denmiştir.
- b) Şer ve Kötülüğün Allah' a nispet edilmesi Dualizmi doğurmuştur.
- c) Eski İran dinleri (Maniheizm, Mecusilik, Mazdekizm) iyilik ve kötülük tanrısının ayrı olması gerektiğini düşünmüşlerdir.
- d) Şer problemi Ateizmin nedenlerinden biri olarak görülmüştür.
- e) Buna göre alemde mutlak şer bulunmayıp hastalık, fakirlik doğal afet ve musibetler gibi izafi şerler vardır, alimlerin çoğu bu görüştedir.

CEVAP: E

SORU: Hayır kelimesi Kur'anı Kerimde 176 yerde geçmekte ve farklı anlamlara gelmektedir. Bu anlamlar nelerdir?

CEVAP: İyi, Güzel, Değerli, Faydalı ve Mal mülk gibi arzulanan şeyler diye kapsamlı bir tanım yapılır

SORU: Hayırın karşısı olan Şerr (çoğulu Eşrar) in terim anlamı nedir?

CEVAP: Kimsenin hoşlanmayıp yüz çevirdiği, zararlı ve kötü şey. Zararlı şeylerin yayılması ve Bir şeyin kendi tabiatı ile örtüşmemesi gibi manalar verilmiştir.

SORU: İslam alimleri Şerri iki kısımda ele alırlar. Bunları anlamları ile beraber söyleyiniz.

CEVAP: Mutlak (Hakiki) Şerr : Her zaman, her yerde, her durumda herkese zarar ve elem veren şerr. Mukayyed (İzafi) Şerr : Alemde Mutlak Şerr bulunmayıp, hastalık, fakirlik, doğal afet ve musibetler izafi şerrdir.

SORU: Mutezile Hayır ve Şerr problemini nasıl izah eder?

CEVAP: Mutezileye göre Cenab-ı Hakk Hayır irade eder ve yaratır Şerri irade etmez ve yaratmaz.

SORU: Hangisi Mutezilenin Allah'ı Şerr olan şeyleri irade etmeyeceğine dair akli delilleri arasında yer almaz?

- a) Allah kötülükleri yasakladığı gibi onlara bir takım cezalarda öngörmüştür. O halde yasaklamasına rağmen kötülükleri irade etmesi caiz olmaz.
- b) Şayet Allah kötü olanı irade etmiş olsaydı, kötülük iradesinin faili olurdu.
- c) Allah bütün mülkün sahibidir, mülkünde dilediğini yapar.
- d) İnsanların ve canlıların yaşadıkları acı ve felaketler veya kötülük ve şerrler insandan kaynaklanıyorsa o halde yaratıcısı bizzat insandır.
- e) Hastalık ve doğal afet gibi acı ve felaketler Allah'ın fiilleridir. O'nun irade ve yaratmasıyla. Bu felaketler Allah açısından kötülük ve şerr olamaz, bunların aslında bir ibret vesilesi olduğu ve ahirette mükafat olarak karşılığının verileceğini söyler

CEVAP: C

SORU: Eşariler Hayır ve Şerr konusuna nasıl yaklaşır?

CEVAP: Allah bütün mülkün sahibidir, mülkünde dilediğini yapar. Allah'ın yaptığı iyidir, hayırdır

SORU: Yaşanan elemeler ve acıları Allah açısından nasıl değerlendirmişlerdir

CEVAP: Bunu kötülük olarak görmez, Allah'ın mutlak irade, kudret ve otoritesini esas almaktadır. İlahi iradenin sorgulanamaz olmasına dayandırmaktadır.

SORU: Mutezile alim olan Kâdî Abdulcebbar "Allah' ı kötülük ve Şerr yapmaktan tenzih ederim" deyince ona cevap veren Eşari alimi kimdir ve cevabı nedir?

CEVAP: Eşari alim İsfarayini "Mülkünde dilediğinden başka bir şey olmayan Allah'ı tenzih ederim" der.

SORU: "Elem Allah'tan başkasına izafe edilemez. Vukuu bulduğunda da güzeldir. Bu elem, ister sebepsiz olarak olsun isterse ceza olarak olsun durum değişmez. Yani bu acıya herhangi bir karşılık takdir edilmemiş, o açıdan daha büyük bir faydayı elde etmek ve ondan daha büyük bir zarar ortadan kaldırmak için verilmiş olmasa da bu acı güzeldir. Kaldı ki Malik dilediği gibi tasarrufta bulunur. emri altındaki ister suçlu olsun isterse suçsuz olsun değişmez." Bu görüş hangi mezhebin hangi taraftarına aittir?

CEVAP: Eşarilerden olan Şehristaninin görüşüdür

SORU: Maturidilerin Hayır ve Şerr konusundaki inançları nedir?

CEVAP: Hayır ve Şerrin Allah' tan olduğunu, kötülük, acı ve ızdırıp gibi şeylerde büyük hikmetler saklı olduğunu söyler

SORU: Maturidiye göre zararlı ve çirkin şeylerin yaratılması bir hikmete binaendir. Hangi seçenek bu esas içerisinde yer almaz?

- a) Çirkin ve zararlı varlıklar her şeyden önce güzel ve faydalının bilinmesi için önemlidir.
- b) İnsanların başına gelen bütün bu acı ve kederleri Allah' ın bir cezası olarak görmektedir.
- c) Bunların yaratılma sebeplerinden biride metafizik alana ilişkin işaretler vermesidir.
- d) Allah, bu acı ve lezzetlere bakarak kıyas yoluyla duyu ötesi kanunlar hakkında bilgi sahibi olunmasını ister.
- e) O' nun yarattığı bütün varlıkların gönderdiği bütün emirlerin ve yasakların yarattıklarının fayda ve maslahatını amaçlayan nice hikmetleri vardır*

CEVAP: B

SORU: Hayır, Şerr'i dir. Allah'ın sıfatlarının hepsi, Fiillerinin hepsi Maturidiye göre boşluklara ne gelmelidir?

CEVAP: Hayır Külli, Şerr Cüz'i dir. Allah'ın sıfatlarının hepsi Kemal, Fiillerinin hepsi Hayırdır.

SORU: Mahir bir usta, bir ressam, sanatın bu inceliklerine riayet ederek çirkin bir adamın resmini çizmiş olsa, o zatı takdir etmek ve sanatına duyulan hayranlığı dile getirmek için "Ne güzel resim yapmış" deriz. Maturudi bu örneği hangi konuya izah için vermiştir?

CEVAP: Şerr işlemek, Şerr kazanmak ve Şerrle muttasıf olmak çirkindir.Fakat şerri yaratmak çirkin değildir.

SORU:I- Cenabı Hakk hayrı irade eder ve yaratır. Ancak Şerri irade etmez ve yaratmaz.

II- Evrende hayır ve iyilik hakimdir, Şerr ve kötülük geçici ve arizidir.

III- Evrende zararlı ve çirkin görünüşlü varlıkların yaratılmasında büyük hikmetler vardır.

IV- Doğal afet ve felaketler gibi acılar Allah' ın fiilleridir. Fakat bunlar Allah açısından asla kötülük ve Şerr olarak nitelenemez.

V- Kötülük probleminde meseleye Allah'ın mutlak otoritesi açısından bakmaktadırlar.

Yukarıdaki maddelerde yer alan görüşlerin sahipleri sırasıyla hangi şıkta doğru olarak verilmiştir?

- a) Maturidi, Mutezile, Eşari, Eşari, Eşari
- b) Mutezile, Mutezile, Maturidi, Eşari, Maturidi
- c) Mutezile, Maturidi, Maturidi, Mutezile, Eşari
- d) Eşari, Maturidi, Maturidi, Eşari, Mutezile*

CEVAP: C

KONU: HÜSÜN VE KUBUH -11-

SORU: husun ve kubuh kelime anlamı?

CEVAP: husun:güzellik,sevilen,rağbet edilen şey kubuh:çirkinlik,sevilmeyen şey

SORU: kur'anda iyilik anlamına gelen bazı kavramlar?

CEVAP: salih,birr,hayır,maruf, husun,hasen,tayyib,helal

SORU: kötülük kavramları?

CEVAP: şer,seyyie,fahsa,zenb,habis,fesad,münker

SORU: kur'anda husun ve kubuh kaç defa geçmektedir?

CEVAP: 194/1

SORU: husun ve kubuhun kelama konu edilmesindeki iki sebep?

CEVAP: 1.si iyilik kötülüğün kaderle ilişkisi bağlamında yapılan zulüm ve haksızlıkların ilahi taktire havale edilmesi;

2.olarak iyiyi ve kötüyü bilmede aklın yeterli olup,peygambere ihtiyaç olmaması gibi bazı yabancı din adamlarından gelen iddialardır.

SORU: mutezili kelamcı kadı Abdulcebbar'a göre hasen ve kabih?

CEVAP: hasen: yapıldığında kınamayı gerektirmeyen, kabih:yapıldığında kınamayı gerektiren

SORU: mutezili alimlerden nazzam husun kubuhu nasıl tanımlar?

CEVAP: bazı fiillerzde, emir ve nehye bağlı olarak tezahür eden harici niteliklerdir, bazı fiillerin ise fiillerin zati özelliğidir.

SORU: eş'arilerin husun kubuh anlayışı?

CEVAP: es'ariler mu'tezilenin bu görüşlerini tasvip etmemişlerdir. onlar akla bu kadar yetki verilmesine karsi cikmis bu fikirlerin ilahi otoriteyi sinirlendiracagini öne sürmüşlerdir.

SORU: es'ariye göre, iyi ve kötü fiillerin özlerinde olan nesnel değerler değil,bilakis onlara muhteva kazandıran Allahın iradesidir. doğru/yanlış?

CEVAP: doğru

SORU: es'arilerin "iyilik ve kötülüğün zati olmasındaki" görüşlere itirazına gerekçe örn.?

CEVAP: öldürmek bizatihi kötü olduğunda,hadleri uygulamak için öldürmekle haksız yere öldürmek;terbiye etmek için vurmakla,işkence amacıyla vurmak arasında bir fark kalmazdı.bu durumda vurmak veya öldürmek fiili her halukarda aynı olmalıdır.

SORU: eş'ari bu itirazları mutezileden kime yapmıştır?

CEVAP: El Ka'bi'ye

SORU: mutezileden kadı Abdulcabbar'ın görüşü?

CEVAP: iyilik ve kötülük fiillerinin zati özellikleri değil,fakat zatlari üzerine ilave olan sıfatlarıdır.

SORU: Hüsün ve kubuh fiillerin zati nitelikleri değildir, Bunlar fiillerin zatına cinsine ilave niteliktedir diyerek vücuhlar nazariyesi tezini ortaya atan isim aşağıdakilerden hangisidir?

A- İskafi

B- Ebul Kasım El belhi

C- Nazzam

D- Ebul Haşim el Cübbai

E - Kadı Abdülcebbar

CEVAP: D

SORU: "iyi ve kötüyü bilmede akıl ve naklin yeri nedir" Sorusuna eş'ariler nasıl cevap vermişlerdir?

CEVAP: iyi ve kötüyü kısımlara ayırarak cevap vermişler ve sorumluluk getiren *şeylerin ancak nakil ile bilineceğini söylemişlerdir.

SORU: eş'ariler bilgiye konu olması açısından hüsün ve kubhu üç kısma ayırmışlardır bunlar nelerdir?

CEVAP: 1) bir şeyin kemal sıfata sahip olması hüsün, eksik sıfata sahip olması ise kubuktur. Bu anlamda ilim hüsün cehalet kubuktur. Bunu idrak eden akıldır.

2.)hüsün maksada uygun olan, kubuh ise maksada aykırı olandır. Bu tür hüsün ve kubuhlarda maslahat ve mefsedete itibar edilir. Bu da aynı şekilde akıl ile anlaşılır. Ancak izafi olduğundan duruma göre değişir. Mesela Zeyd` in ölümü düşmanları için maslahat, dostları için mefsedettir.

3.) övgü ve yergiye ilaveten mükâfat ve cezaya konu olmasına göre yapılmaktadır. Bu anlamda hüsün, dünyada övgüye, âhirettesevara müstehak olan; kubuh ise dünyada yergiye âhirette ise cezaya layık olandır.

SORU: yukarıda zikredilen 3 maddeden hangisinde,mutezile ve eş'ari ayrılırlar?

CEVAP: 3.Eş'arilere göre bu anlamda hüsün ve kubuhu belirleyen ve açıklayan akıl değil, vahiydir (şer`) Akıl bu alandaki görevi, kitabı anlamak ve nakledileni doğrulamaktan ibarettir.

SORU: Eş'arilere göre insanlar, din gönderilmeden herhangi bir şeyden sorumlu mudur?

CEVAP: değildir

SORU: bu anlamda eş'arilere göre husun ve kubuhu belirleyen şey vahiydir. doğru/yanlış?

CEVAP: doğru

SORU: eş'arilere göre Allahi bilmek aklen mümkün mü?

CEVAP: mümkün fakat şer'an vaciptir.

SORU: dağ başlarında ve uzak diyarlarda kendisine tebliğ ve davet ulaşmadan ölen kimselerin durumu?

CEVAP: mes'ul değildir.

SORU: Allah`ın emir ve yasaklarını bilmeyen kimselerin dahi bazı iyi ve kötü fiilleri takdir ettiğini söyleyen Mu`tezile'ye karşı Eş`arî âlim Bâkılânî ne cevap vermiştir?

CEVAP: bu kimselerin ya zan ve taklitle hareket ettiğini ya da şeriatların getirdiği hükümlerden yararlandığını söyler.

SORU:, başlangıçta tıp ilminin bile semî ve tevkîfi olduğunu ve peygamberler aracılığıyla

Allah`tan geldiğini ileri sürer. boşluk?

CEVAP: bakillani

NOT: Netice olarak Eş`ariler bazı alanlarda aklın iyi ve kötüyü bildiğini, fakat sorumluluk gerektiren şeylerin yalnızca şeriat tarafından belirlendiğini, aklın bu alanda sadece gönderilen ilahi emir ve yasakları anlamakla görevli olduğunu ileri sürmüştür.

SORU: Maturidilere göre övgüye layık davranışlar ..., yergiye layık davranışlar da Dolayısıyla Maturidilerde hüsün ve kubuhun ölçütü ... ve ...dır.

CEVAP: hasen,kabih/övgü, yergi

SORU: insan tabiatının nefret ettiği bazı şeyleri, övgüye layık sonuçlar verecek olmasından dolayı akıllara hasen/iyi; tabiatının arzu edip temayül gösterdiği bazı şeyleri ise yergi gerektiren sonuçlar doğurması nedeniyle akıllara kabih/kötü olarak göstermiştir, buna bağlı olarak örnek?

CEVAP: kurban kesmek insan tabiatına hoş gelmeyebilir. Fakat maddi ve manevi pekçok faydalar sağlaması nedeniyle övgüye layık sonuçlar getirmekte, bu nedenle de iyi bir davranış olarak nitelenmektedir. Buna mükabil içki ve zina gibi fiiller insan tabiatının arzu duyduğu şeyler olabilir

SORU: maturidi eşyanın iyi veya kötü olması hususundaye itiraz etmiş ve yüce Allah olmaksızın fiillerin hüsün ve kubuh niteliğini kazanmasının imkânsız olduğunu söylemiştir.?

CEVAP: mutezile

SORU: Mâturîdiler bazı iyilik ve kötülüklerin sadece akılla bilindiğini, bazılarının ise Şeriat tarafından bildirildiğini, fakat aklın yanılma özelliğinden dolayı yine de her konuda peygambere ihtiyaç bulunduğunu söylemişlerdir. doğru/yanlış?

CEVAP: doğru

SORU: Mâturîdî, hasen ve kabihin üç Şekilde bilineceğini söyler bunlar neler?

CEVAP: 1.tabiatların hoşlanması ve nefret etmesiyle, 2.akılla, 3.de emir ve nehiyle

NOT:Sonuç olarak, Mâturîdî adalet, zulüm ve yalan gibi iyiliği ve kötülüğü kişilere göre değişmeyen ve akılla bilinebilen ahlâki değerleri kabul etmekle birlikte çeşitli insani zaafılar nedeni ile aklın hataya düşebileceğinden vahiy ve peygamberlik müessesesinin mutlaka gerekli olduğunu savunmaktadır.

SORU: maturidinin bu konuda eş'ariden farkı nedir?

CEVAP: Allah bir Şeyi iyi olduğu için emreder, kötü olduğu için yasaklar” görüşüne sahiptir.

KELAM SORU CEVAP ÇALIŞMASI -12-

SORU: En üstün şeyleri en üstün bilgilerle bilmeye Denir

CEVAP: hikmet

SORU: sanatların inceliklerini bilip onları sağlam ve güzel yapan kimseye..... denir

CEVAP:hakim

SORU: Eşyayı bilmek ve onu en sağlam ve muhkem şekilde yapmaknispet edilir.Allah i bilip hayırlı olan işleri yapmak Nispet edilir!?

CEVAP: Allah'a, insanA nispet edilir.

SORU: Bulunduğu yerde değişiklik yapan durum.... Denir

CEVAP: illet

SORU: illeti yaratmanın kendisinden dolayı güzel vafını kazandığı hikmet yönü olarak tanımlayan alım kimdir??

CEVAP: Kadı Abdulcebbar

SORU:hikmet ve illet görüşü neyden dolayı kelamı tartışmaya dönüşmüştür

CEVAP: Allah'ın fiillerinin bir illete dayandırılıp dayandırılmayacağı noktasında yoğunlaşmıştır

SORU: amaçsız ve illet siz yapılan işler Adres ve çirkindir Bundan dolayı Yüce Allah'ın fiillerinde mutlaka bir illet ve Gaye bulunması gerekir Allah zati itibariyle hiçbir şeye muhtaç olmadığından yaratmadaki gayesi bizzat kendisinin faydalandırma değil yarattıklarının faydalandırmaktır. Bununla birlikte Allah'ın fiillerinde illet ve Gaye hiçbir şekilde onu yaratmaya mecbur edemez görüşü kime aittir

CEVAP:mutezile

SORU: Kadi abdulcebbar göre İllet hiç bir zaman mahlukun yaratılmasını zorunlu olarak gerektirendegildir?

CEVAP: İlleti mucibe

SORU: Allah herhangi bir illet ve Maksat dan dolayı hareket ederse bu onun eksikliğini işaret eder çünkü fiili bir maksat ve hikmete binaen yapmanın anlamı o maksatla eksikliği tamamlamaktır..... Aittir.?

CEVAP: Eşari

SORU: Mutlak irade ve kudretini sınırlandıracağını endişesiyle Yüce Allah'ın fiillerinin bir hikmet illet ve Gayeye dayandırmaktan kaçınmışlardır?

CEVAP: eşariler

SORU: Ve İlahi fiillerin mutlaka bir Hikmet'e göre meydana gelmesini gerektiğini söylemiştir..... ilahi fiiller hikmetle muallel değil sebeplere bağlanamaz?

CEVAP: Maturidi , Mutezile ve Eşari

SORU:Teklif ne demektir?

CEVAP:Birine yapılması zor bir işi yuklemek

SORU:Mükellef ne demektir?

CEVAP: Şer'i hitapla yükümlü tutulan,söz ve davranışlarına şer'i sonuçlar bağlanan âkıl ve bâliğ insana

SORU: Teklif edene.....teklif edilene..denir?

CEVAP: Mükellif, Mükellef

SORU:Teklif-i mâ lâ yutâk ne demek?

CEVAP:Allah'ın kullarını güç yetiremeyeceği şeylerle sorumlu tutup tutmaması konusudur

SORU:Esarilerin teklif anlayışı nedir?

CEVAP: Allah kullarına teklif etmesi caizdir Allah sınırsız irade ve kudretiyle Alemin mutlak hakimidir kullarını güçlerinin yetmeyecek şeylerle sorumlu tutabileceği gibi dileseydi hiç kimseyi sorumlu tutmaYadabilirdi Allah'ın aciz bir kimseyi sorumlu tutabileceği fakat bunu yapmadığını söyler

SORU: maturidilerin teklif anlayışı nedir kısaca?

CEVAP: Allah'ın kullarını güç yetiremeyeceği şeylerle teklif etmesi caiz değildir yani teklifi malayutak caiz olmadığı noktasında Mutezile aynı görüştedir

SORU: Teklif kimlere yapılamaz? (Allah teklifi kimlere yapmaz)

CEVAP: çocuk ve delilere

SORU: Teklifin muhatapları kimlerdir

CEVAP: İnsanlar ve cinler

SORU: Aslah ne demektir?

CEVAP: Yüce Allah'ın kulları için en faydalı en iyi ve en uygun şeyler yapması

SORU:..... İyiliği yapmaya götüren ve kendisi sayesinde iyiliğin tercih edildiği şeydir?

CEVAP : lütuf

SORU: A-Aslah ve lütuf olanı yapmak Allah'a vacip değildir

B-aslah ve lütuf Hem dini hem de dünyevi konularda Allah'a vacip olduğunu söyleyenler

C _aslah ve lütfunu sadece dini konularda Allah'a vacip olduğunu söyleyenler

bu görüşler kime aittir?

CEVAP: mutezile

SORU: Allah'a hiçbir şeyin vacip olamayacağını söylemişlerdir Ve

CEVAP: Maturidi ve eşariler

SORU: Helal haram olduğuna bakılmaksızın bütün rızıklar Allah'tandır

A. mutezile B. Maturidi C. Eşari D. ehli sünnet

CEVAP: D

SORU: Eşariye göre bir kimsenin başkasına rızıkını gasp etmesi başkasının rızıkını mani olması, engellemesi azaltması veya artırılması söz konusu değildir D/Y

CEVAP: D

SORU: Mutezileye göre rızık kendisinden lezzet duyulan ve yenilerek bedeninin kuvvet kazandığı şeylerdir D/Y

CEVAP: Y

SORU: Doğrusu be peki

CEVAP: Esari

SORU: Kur'an'da rızık olarak verilen nimetler hayatın vazgeçilmez unsuru olan sudan ve gıdalardan ibaret sayılmıştır D/Y

CEVAP: Y

SORU: Mutezilerden Kadı Abdul Cebbar rızıkı ve rızık olarak 2 ye ayırmıştır?

CEVAP: Mutlak ,muayyen

SORU: Mutezileye göre bütün rızıkların Allah'a izafe edilmesi gerekir D/Y

CEVAP: D

SORU:göre bir kimsenin başkasının rızıkını gasp etmesi yahut başkasının rızıkına mani olması onu engellemesi azaltması veya artırması söz konusu değildir?

A. mutezile B. eşari C. maturidi

CEVAP: B

SORU:ler rızık yaratma yönünden Allah'a kazanma yönünden insana ait olduğunu söylemişlerdir?

A. Eşari B. Maturidi C. Mutezile

CEVAP: B

SORU: genel kanaatine göre Her şey Allah'ın kaza ve takdiri ile tayin ve tespit edilmiş olduğuna göre ölüm şekli ne olursa olsun kişi takdir edilen vakitte eceliyle ölür?

A. maturidi B. Eşari C. Mutezile D. ehli sünnet

CEVAP: D

SORU: Çoğunluğunun benimsediği görüşe göre ecel ve eceli müsemmadan ne kastedilir?

CEVAP: Ölüm vakti, Kiyamet vakti

SORU: Maktül Eğer öldürülmeseydi daha yaşayacaktı kendi eceliyle ölmemiştir? kimin görüşüdür?

A. cebriye B. mutezileden küçük bir grup C. Maturidi D. eşari

CEVAP: B

NÜBÜVVAT VE MUCİZE KONUSU -13-

Soru: Sözlük ve Terim Anlamı Bakımından "Nübüvvet" Nedir?

Cevap: Nübüvvet “haber vermek” mânasındaki “nebe” kökünden veyahut “konum ve değeri yüksek olmak” anlamındaki “nebe” kökünden türemiştir. Terim Olarak ise “Allah ile akıl sahibi kulları arasında dünya ve âhiret hayatlarıyla ilgili ihtiyaçlarının giderilmesi için yapılan elçilik görevi”

Soru: Nübüvvet Meselesinin Ortaya Çıkmasında Etkili Olan Olaylar Nelerdir?

Cevap: İlk Sorun Yalancı Peygamberlerin Ortaya Çıkmasıyla Başlamıştır. Nübüvvet üzerindeki asıl tartışmalar ise hicrî II. asırdan itibaren İslâm'ın nübüvvet inancına yapılan itirazlarla başlamıştır. Bu itirazlar, inkârcı gruplar ile Hristiyan, Yahudi, Berahime ve Sümeniyye olarak isimlendirilen gruplardan gelmiştir.

Soru: Sözlük ve Terim Anlamı Bakımından “Risalet” Nedir?

Cevap: Sözlükte “Görev” Anlamına Gelir. Allah'ın mesajlarını kullarına iletme üzere onlar arasından bazılarını seçerek görevlendirmesidir.

Soru: Sözlük ve Terim Anlamı Bakımından “Bi'set” Nedir?

Cevap: Sözlükte göndermek, yollamak, diriltmek ve uyarmak gibi anlamlarına gelir. Terim Anlamı Olarak ise Allah'ın, kullarından seçmiş olduğu kimseleri peygamberlikle görevlendirmesidir.

Soru: Resul ile Nebi Arasındaki Fark Nedir?

Cevap: Resul kendisine yeni bir kitap ve şariat verilen peygamberdir. Nebi ise kendisinden önceki peygamberlerin getirdiği kitap ve şariatları tebliğle görevli bir peygamberdir.

Not:: Her Resul nebidir; fakat her Nebi Resul değildir..

Soru: Peygamber Göndermenin Aklen İmkansız Olduğunu İddia Eden Gruplar Hangileridir Sebepleri Nedir?

Cevap: Sümeniyye, Berâhime ve İbâhiyye

Onlara göre, peygamber şayet aklın getireceği şeyleri getirip söyleyecekse, akıl buna gerek duymaz. O zaman peygamberin gönderilmesi faydadan uzak, abes bir şey olur ki bu hâkim olan Allah'a yaraşmaz. Yok, eğer peygamber aklın benimsemeyeceği şeyleri getirecekse, bu da reddolunmaya mahkûmdur. Çünkü herkes kabul etmiştir ki akıl, Allah'ın sarsılmaz bir delilidir. Allah'ın hüccetleri birbirini nakzetmez. O halde aklın kabul etmeyeceği şey batıldır. Kısaca bunlara göre, iyilikleri sevme ve kötülüklerden nefret etme fıtratıyla yaratılan insan aklı, iyi ve kötüyü bilmek için kâfidir, peygamberlerin gönderilmesine lüzum yoktur

Soru: Allah'ın insanları müjdeleyen ve uyaran resuller ve nebiler göndermesi mümkündür. Peygamber göndermede imkânsızlık veya hakikatin dışına taşma diye bir hâdise yoktur görüşünü benimseyen grup hangisidir?

Cevap: Ehli Sünnet

Soru: Peygamber ve şariat göndermenin Allah'a vâcip olduğu görüşünü benimseyen grup hangisidir?

Cevap: Mu'tezile

Soru: Nübüvvete İhtiyacımız var mıydı ?

Cevap: Evet Vardı. İmam-ı Gazali bu hususta şöyle der: *“İnsan akıllı, öldürücü zehirle faydalı ilaçları birbirinden ayırmaya yetmediği ve mutlaka bir doktora veya eczacıya ihtiyaç duyduğu gibi, dünya ve âhirette kendisini kurtuluşa erdirecek inanç ve amelleri de kendi başına bilip bulamaz. Kendisini felâkete ve şekavete düşürecek işlerden, saadete ulaştıracak işleri açık olarak ayıramaz. Mutlaka bir mürşide ihtiyaç vardır. O mürşid de peygamberlerdir.*

Soru: Nübüvvetin Gerekliliği Nedir ?

Cevap: --Nübüvvet Allah'ın adalet, hikmet ve lütuf sahibi oluşunun bir gereğidir.

--Nimet verene nasıl teşekkür edileceğini öğretmek üzere nübüvvete ihtiyaç duyulur

--Hayatın devamı ve sosyal düzenin sağlanması için nübüvvete ihtiyaç vardır

--İnsanlara faydalı ve zararlı olan şeyleri öğretmek için peygamberlere ihtiyaç vardır

--Çeşitli sanat ve mesleklerin gelişmesi için nübüvvete ihtiyaç duyulmuştur:

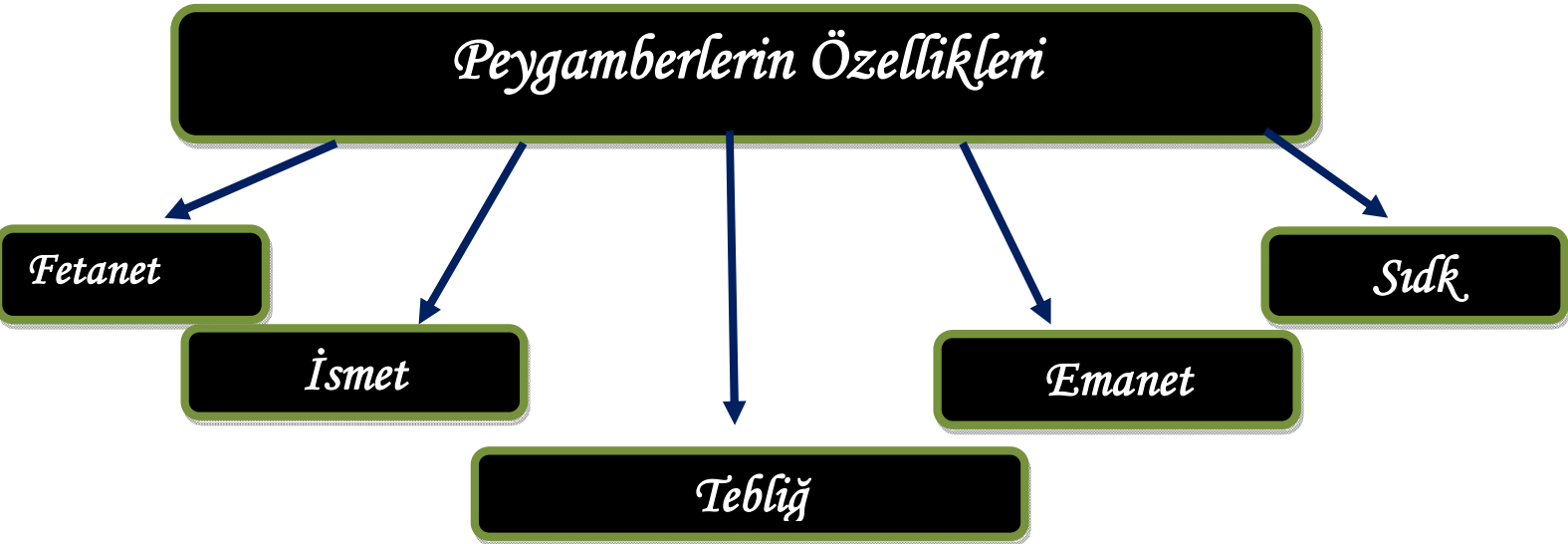
--Aklın yetersizliğinden dolayı nübüvvete ihtiyaç vardır

--Aklın yanılgısı nübüvvetin gerekliliğini gösterir

--İnsanlar arasındaki ihtilafları halletmek üzere peygamberliğe ihtiyaç vardır

Soru: Peygamberlerin Özellikleri Nelerdir?

Cevap:

Soru: Fetanet Nedir?

Cevap: Akıllı ve zeki olmak demektir. Peygamberlerin akıllı ve zeki olması gerekir. Zira yüce Allah'tan aldıkları mesajları muhafaza etmek, insanlara tebliğ etmek ve bu yoldaki zorlukları aşabilmek için akıllı ve zeki olmaya ihtiyaçları vardır.

Soru: İsmet Nedir?

Cevap: Sözlükte "engel olmak, korumak" manasına gelen ismet, terim olarak peygamberlerin Allah tarafından günah işlemekten korunması, şeklinde tarif edilebilir. Burdaki korunmuş olmak günah işleme kudretinin tamamen alınmış olması şeklinde değil fakat kendilerine verilen üstün özellikler, yardım ve lütuf sayesinde Peygamberlerin günahattan kaçınmaları anlamındadır.

Soru: Tebliğ Nedir?

Cevap: Ulaştırmak veya bildirmek manasına gelen tebliğ, terim olarak, peygamberlerin Allah tarafından kendilerine verilen ilahi emir ve yasakları muhataplara ulaştırmasıdır.

Soru: Emanet Nedir?

Cevap: Peygamberler, emin ve güvenilir kimselerdir. Güvensizlik hissi verecek şeyler yapmazlar. Emanete riayet ederler, hıyanetlik etmezler. Çünkü güvenilir olmayanın sözüne itibar edilemez, böyle bir kimse emanetlerin en büyüğü olan nübüvvet görevini de icra edemez.

Soru: Sıdk Nedir?

Cevap: Dürüst ve güvenilir olmak anlamlarına gelir.Yüce Allah'ın peygamber göndermekten maksadı, insanların onlara tabi olmaları ve böylece ilahi emir ve yasaklara uymalarıdır. Bu maksadın yerine gelmesi için ilahi mesajları ileten peygamberlerin özünde, sözünde ve işinde doğru olması gerekir. Kur'an'da peygamberler sıddık ve emîn diye nitelendirilmiştir

Soru: Kur'an-ı Kerim'de Adı Geçen Peygamberler Kaç Tanedir ?

Cevap: Kur'an-ı Kerim'de 25 Peygamberin Adı Geçiyor Bunlar; Âdem, İdris, Nuh, Hüd, Salih, Lüt, İbrahim, İsmail, İshak, Ya'kub, Yusuf, Şuayb, Harun, Musa, Davud, Süleyman, Eyyüb, Zülkifl, Yunus, İlyas, Elyesa', Zekeriyya, Yahya, İsa ve Muhammed'dir.

Soru: Kur'an'da İsimleri geçtikleri Halde Peygamber Olup Olmadıkları Hususunda Kesinlik Olmayan Kişiler Kimlerdir?

Cevap: Üzeyir, Lokman ve Zülkarneyn

Soru: Peygamberler Arasında Üstünlük Var mıdır ?

Cevap: Evet Bazı Peygamberler Bazı Peygamberlere Üstün Kılınmıştır. Bu Hususa Birkaç Ayetle Örnek Verelim.

“O peygamberlerin bir kısmını diğerlerinden üstün kıldık. Allah onlardan bir kısmı ile konuşmuş, bazılarını da derece derece yükseltmiştir.” (Bakara, 2/253)

“Dini ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin” diye Nuh'a tavsiye ettiğini, sana vahyettiğimizi, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi Allah size de din kıldı. (Şûra, 42/13)

“Hani biz peygamberlerden söz almıştık; senden, Nuh'tan, İbrahim'den, Musa'dan ve Meryem oğlu İsa'dan da. (Evet) biz onlardan pek sağlam bir söz aldık.” (Ahzâb, 33/7)

Soru: Ulu'l Azm Peygamberler Kaç Tanedir? İsimleri Nelerdir ?

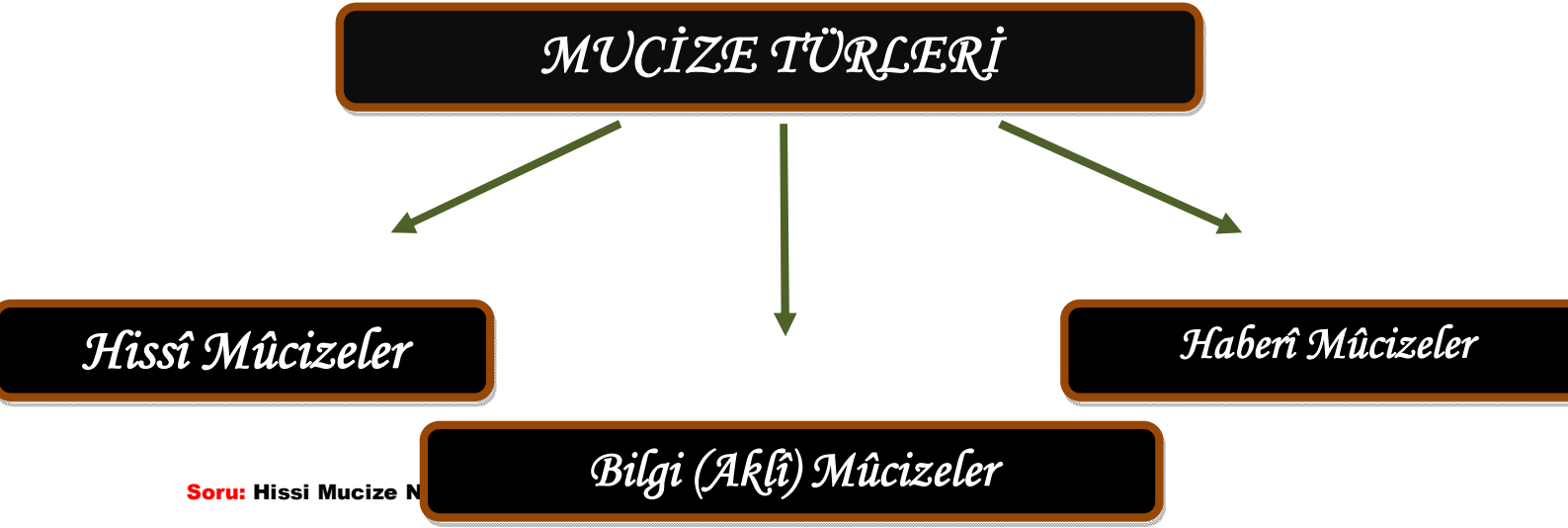
Cevap: 5 Tanedir Bunlar; Hz.Nûh, İbrahim, Mûsâ, İsâ ve Muhammed'dir.

Soru: Sözlük ve Terim Anlamı Bakımından Mucize Nedir?

Cevap: Sözlükte bir şeye güç yetirememek manasındaki acz kökünden türeyen mucize kelimesi âciz ve güçsüz bırakan anlamına gelir. Terim Anlam Olarak ise Peygamberin doğruluğunu desteklemek amacıyla peygamberin elinde Allah tarafından yaratılan ve insanların benzerini getirmekten aciz kaldığı olağanüstü hâdise olarak tanımlanabilir

Soru: Mucize Türleri Kaç Kısma Ayrılır?

Cevap: 3 Kısma Ayrılır Bunlar; Hissi, Haberi ve Bilgi Mucizeleridir..

Soru: Hissi Mucize Nedir?

Cevap: Kelâmcıların çoğunluğuna göre tabiat kanunlarını aşan niteliğiyle hissi mucize, sadece bu kanunları koyan Allah (c.c) tarafından gerçekleştirilebilecek bir olaydır. Bir Diğer görüş; İnsanların, benzerini getirmeye davet edilmesinden sonra peygamberin elinde ortaya çıkan mucize

Soru: Haberi Mucize Nedir?

Cevap: Peygamberlerin Allah'tan aldıkları vahiy sayesinde gayba dair haberler vermeleridir.

Soru: Bilgi (Akli) Mucize Nedir?

Cevap: İnsanlar akıl yürüterek mümkün olan her konuda doğru bilgi üretip ve üretilmiş bu tutarlı bilgileri tasdik edip bunlara aykırı olan hükümleri reddedebilecek iradeye sahiptir. Bu sebeple bilgi mucizeleri nübüvveti en doğru ve en açık şekilde kanıtlayan delillerdir.

Soru: Hissi, Haberi ve Bilgi (Akli) Mucizelere Örnek Veriniz

Cevap: **Hissi Mucize=** Ay'ın ikiye bölünmesi, Hz. Peygamber'in parmaklarının arasından suyun akması, bir ziyafet esnasında zehirlenmek istenince olaydan haberdar olması, bir hurma kütüğünün teessürünü inilti şeklinde duyurması

Haberî Mucize= Hz. Peygamber'in Mekke'nin fethi, İslam'ın tebliği ve meydana gelen savaşlarla ilgili açıkladıkları olay ve haberler örnek olarak gösterilebilir.

Bilgi (Akli) Mucizeler= Akli mucizeye en büyük örnek Kur'an'dır. Çünkü Kur'an her çağdaki akıl sahibi insana hitap eden, akıllara durgunluk veren, başkalarının benzerini meydana getirmekten aciz kaldıkları büyük ve ebedî bir mucizedir: "Eğer kulumuza (Muhammed'e) indirdiğimiz (Kur'an) hakkında şüphede iseniz, haydi onun benzeri bir sure getirin, eğer doğru söyleyenler iseniz Allah'tan başka şahitlerinizi çağırın (ve bunu ispat edin)." (Bakara, 2/23). Bir hadiste de şöyle buyurulmuştur: "Hiçbir peygamber yoktur ki, onlara kendi zamanlarındaki insanların inandıkları bir mucize verilmiş olmasın. Bana mucize olarak verilen ise ancak Allah'ın bana vahyettiğidir.

Soru: Mucizenin Özellikleri Nelerdir?

Cevap:

*** --Mucize Allah'ın fiilidir. Peygamberler mucize yaratamazlar.***

--Mucize, tabiat kanunlarının üstünde ve ona aykırı bir olaydır

--Mucize, peygamberlik iddiasıyla birlikte meydana gelmelidir

--Mucize, peygamberin iddiasına mutabık (uygun) olmalıdır. Mesela ölüleri dirilteceğini söyleyen kimseden başka olağanüstü bir olayın meydana gelmesi mucize sayılmaz.

--Karşı konulmaz cinsten bir olay olmasıdır. İnsanın benzerini ve dengini yapmaktan aciz kaldığı bir olay olmalıdır Bu özellik sihir ile mucizenin farkını ortaya koyar.

--Nübüvvet iddia edenin elinde meydana gelmesi gerekir.

--Dünyada meydana gelmesi gerekir

--Mucize bir inkâr ve tekzib (yalanlama) olayından sonra meydana gelirse daha tesirli olur.

Soru: Kur'an-ı Kerimde Geçen Birkaç Mucizeye Örnek Veriniz

Cevap:

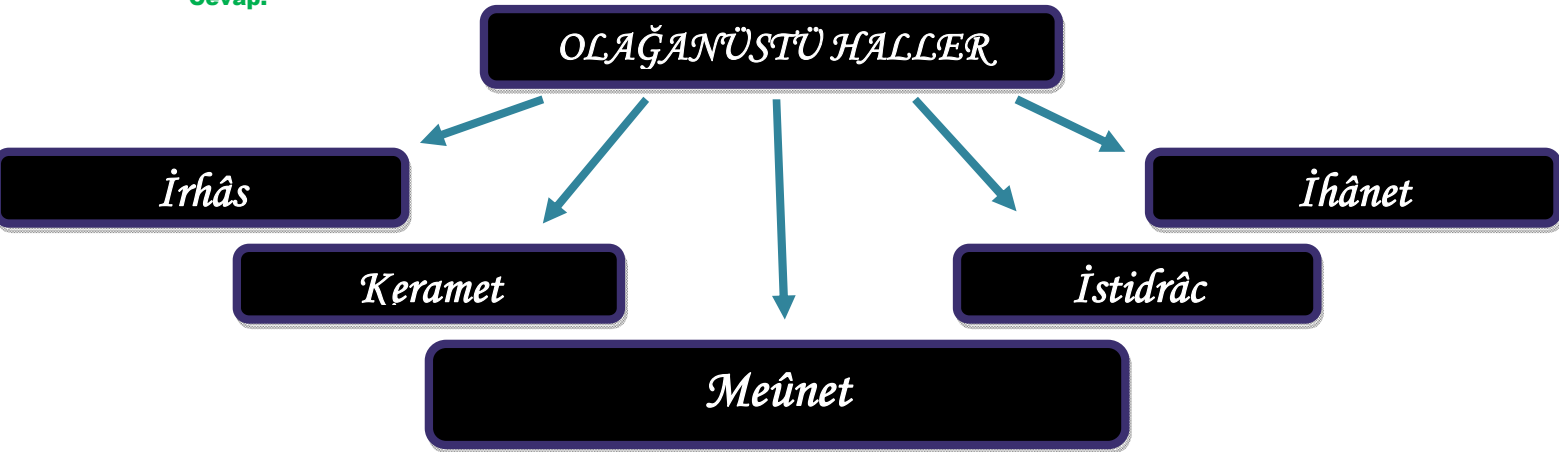
-- Hz. İbrahim Bâbil hükümdarı Nemrûd tarafından ateşe atılması ve ateşin Allah'ın "*Ey ateş, İbrâhim'e karşı serin ve selâmet ol.*"(Enbiyâ, 21/58-69)" emrine uyarak onu yakmaması.

-- Hz. Yakub'un, oğlu Yusuf (as)'in gömleğini kör olan gözüne sürmesi sonucu gözlerinin açılması (Yûsuf, 12/92-96)

-- Hz. İsa'nın Allâhın izniyle çamurdan kuş yapıp, ona üflediği zaman canlı bir kuş olup uçması, ölüleri diriltmesi, anadan doğma körü ve alaca hastalığına tutulmuş kimseyi iyileştirmesi (Mâide, 5/ 110), havarilerin isteği üzerine gökten bir sofranın indirmesi (Mâide, 5/114-115)

Soru: Mucize Dışında Kalan Olağan Üstü Haller Nelerdir?

Cevap:

Soru: İrhâs Nedir ?

Cevap: Peygamberliğe aday olacak şahsın peygamber olarak gönderilmeden önce, peygamber olacağını gösteren olağanüstü olaydır. Hz. İsa'nın daha beşikte iken konuşması bu türdendir.

Soru: Keramet Nedir?

Cevap: Peygamberine gönülden bağlı olan ve ona titizlikle uyan velilerden meydana gelen olaydır.

Soru: Meunet Nedir?

Cevap: Yüce Allah"ın darda kalan mümini olağanüstü bir şekilde bu darlık ve sıkıntıdan kurtarmasına denir.

Soru: İstidrac Nedir?

Cevap: Kâfir ve günahkâr kişilerden arzu ve isteklerine uygun olarak meydana gelen olağanüstü olaydır.

Soru: İhanet Nedir?

Cevap: Kâfir ve günahkâr kişilerden, arzu ve isteklerine aykırı olarak meydana gelen olağanüstü haldir. Meselâ yalancı peygamberlerden Müseylimetü'l-Kezzâb, tek gözü kör olan bir adama, gözü iyi olsun diye dua etmiş, bunun üzerine adamın gören gözü de kör olmuştur

Soru: Hz Muhammed (s.a.s) in Peygamberliğinin İsbatı Nelerdir?

Cevap: Akli Mucize ve Hissi Mucize Olmak üzere 2 isbatı vardır.

Akli Mucize= Hz. Muhammed"ın peygamberliğini ispat eden en önemli akli mucize Kur'an-ı Kerim"dir.

Hissi Mucize= =Aydın ikiye ayrılması

= Gecenin çok kısa bir anında Mescid-i Harâm"dan Mescid-i Aksâ"ya gitmesiyle başlayan isrâ ve miraç mucizesi (İsrâ, 17/1)

= Taşın konuşması (Müslim, Fazâil, 2)

= Hayber fethinde bir Yahûdî kadının, yemesi için zehirlediği kızartılmış koyun etini ona sunması, koyunun zehirli olduğunu haber vermesi. (Buhârî, Tın, 55; Müslim, Selam, 18, Ebû Dâvûd, Diyât, 6)17

Soru: Kur'an'ın İcazi Yönüne Dair Görüşlerden Biri Olan "Sarfe" Teorisi Nedir?

Cevap: Kur'an-ı Kerim dil ve üslûp yönünden benzeri yapılamayacak bir metin olmamakla birlikte Allah Teâlâ bunu gerçekleştirme gücünü kullarının elinden almıştır. Sarfe, ya bu işe teşebbüs etme iradesinin yok edilmesi veya teşebbüs edildiği takdirde başarıya ulaştırılmaması şeklinde tecelli eder.

Soru: Kur'an'ın İcazi Yönüne Dair Görüşlerden Biri Olan "Dil ve Uslûp" Nedir?

Cevap: Kur'an"ın dil yönünden benzeri meydana getirilemeyecek bir kitap olduğu tezine dayanır.

Soru: Kur'an'ın İcazi Yönüne Dair Görüşlerden Biri Olan "Muhteva" Nedir?

Cevap: Kur'an –ı Kerim 23 Yılda Nazil Olmasına rağmen, Birbirinden farklı birçok konu olmasına rağmen hiçbir ayetin başka bir ayetle çelişki içinde olmaması, aksine tam bir uyum içinde olması.

Soru: Kur'an'ın İcazi Yönüne Dair Görüşlerden Biri Olan "Gayb" Nedir?

Cevap: Kur'an"da geçmişe ve geleceğe ilişkin haberlerin bulunması onun bir başka icâz yönünü oluşturur. Kur'an-ı Kerim"de yer verilen tarihi olaylarla peygamber kıssaları geçmişe ait gaybî haberlerdir. Yapılacak bir savaşta Bizanslılar"ın İranlılar"ı yenilgiye uğratacağı, Kur'an"ın tahrif edilemeyeceği, Hz. Peygamber"in düşmanlarına karşı korunacağı, Bedir Gazvesi"nde müslümanların galip geleceği, müslümanların Mescid-i Harâm"a girecekleri ve Mekke"yi fethedecekleri önceden haber verilmiş, zaman içinde bu haberler aynen gerçekleşmiştir

Soru: Kur'an'ın İcazi Yönüne Dair Görüşlerden Biri Olan "İlmi İ'caz " Nedir?

Cevap: Kur'an'ın erişilmez bir bilgi mucizesi olduğu esasına dayanan ve özellikle XX. yüzyılda üzerinde çok durulan bu icâz türünü iki bölümde incelemek mümkündür.

Kâinata İlişkin İlmî İ'câz: Dünyanın bir yörüngede hareket etmesi, bütün canlı varlıkların erkekli dişili yaratılması, dünyanın çevresinde bir atmosfer tabakasının bulunması, bitkilerin tozlaşması, güneşin bizzat ısı ve ışık kaynağı olması vs. modern bilimin keşfettiği konulara Kur'an'da kısaca veya işaret yoluyla temas edilmesi ilginç icâz örnekleri arasında zikredilir.

İnsanla İlgili İlmî İ'câz: Kur'an'ın, insanın yaratılış safhalarından ferdî ve içtimâî bir varlık olarak ihtiyaç duyduğu bilgilere kadar ilgi alanına giren hemen her konuda verdiği bilgiler ilmî i'câzın ikinci safhasını oluşturur.

Soru: Kur'an'ın İcazi Yönüne Dair Görüşlerden Biri Olan "Sayısal İ'caz" Nedir?

Cevap: Bu teori, Kur'an'da yer alan kelimeler arasında sayısal bir uygunluğun bulunduğu ve dengeyi bozacak bir istisnaya rastlanmadığı düşüncesine dayanır.

Örneğin= Yapılan tesbitlere göre Kur'an'da anlam yönünden birbirine zıt olan kelimeler eşit sayıda kullanılmıştır. Meselâ dünya ve âhiret 115'er, şeytan ve melâike 68'er, hayat ve mevt 145'er, sâlihât ve seyyiât 167'er, nef,, ve fesad 50'er defa tekrarlanmıştır. Bu özellikleri taşıyan bir kitap ancak her şeyin kemiyet, keyfiyet ve ölçüsünü bilen Allah'a ait olabilir.

Soru: Kur'an'ın İcazi Yönüne Dair Görüşlerden Biri Olan "Sosyolojik Delil" Nedir?

Cevap: Kur'an vahyinin tebliğcisi Hz. Muhammed'in okuma yazma bilmediği, doğup büyüdüğü çevrenin de kültür seviyesinin düşük olduğu hususu hem tarihî ve sosyolojik bir gerçek hem de Kur'anî bir delil konumundadır.

Soru: Sözlük ve Terim Anlamı Bakımından "Vahiy" Nedir?

Cevap: Sözlükte işaret, yazı, elçilik, ilham, ima, gizli konuşma ve gizlice bildirme manalarına gelir. Terim Anlam Olarak ise Allah'ı Teâlâ'nın peygamberlerine bildirdiği şeylere vahiy denir.

Soru: Vahiy Türleri Kaç Tanedir? Sıralayınız.

Cevap: 6 Tanedir bunlar;

1.Sâdık rüya= Allah'ın doğrudan veya melek vasıtasıyla rüyada peygamberlere ve sâlih insanlara bildirdiği vahiydir.

2. Allah'ın perde arkasından peygamberlere hitap yoluyla indirdiği vahiy= Bu tür vahiyler kalp ile değil kulakla algılanır. Tûr dağında Hz. Mûsâ'nın yanı sıra mi,,racda Hz. Muhammed'e de bu tür vahiy gelmiştir

3. Allah'ın peygamberlerin kalbine ilkâ ettiği vahiy= Kutsî hadisler bu tür vahiylerdendir.

4.Cebrâil'in aslî sûretinde Peygamber'e görünerek tebliğ ettiği vahiy= Hz. Muhammed'e Hira dağında ve mirac esnasında mevâ cenneti yanındaki sidretü'l-müntehâda iken gelen vahiy bu türdendir.

5.Cebrâil'in kendisi görünmeden Resûl-i Ekrem'e tebliğ ettiği vahiy= Bu tür vahiy Resûlullah'a çan sesine veya arı vızıltısına benzer sesler aracılığıyla gelmiştir.

6.Cebrâil'in insan şekline girerek tebliğ ettiği vahiy= Cebrâil ashaptan Dihye b. Halife el-Kelbî sûretinde Hz. Peygamber'in yanına gelerek ona vahiy tebliğ etmiştir

Soru: Hatm-i Nübüvvet Nedir?

Cevap: Sözlükte “bir şeyi tamamlayıp sona erdirmek; mühürlemek” anlamına gelen hatm ile “Allah”tan haber verme” mânasındaki nübüvvet kelimelerinden oluşan hatm-i nübüvvet (hatmü”n-nübüvve) tamlaması Allah ile kulları arasındaki elçilik görevinin sona erdiğini belirtir

TEST SORULARI

Aşağıdakilerden hangisi mucizenin özelliklerinden biri değildir?

- A. İnsanların güzellik duygusuna hitap etmesi
- B. Allah’ın fiili olması
- C. Tabiat kanunlarının üstünde ve ona aykırı olması
- D. Peygamberlik iddiasıyla birlikte mey-dana gelmelidir
- E. İnsanın benzerini ve dengini yapmaktan aciz kaldığı bir olay olması

Cevap: A

“Peygamber ve din gönderilmese dahi insan aklı, Allah’ı bilmekle sorumlu-dur?” görüşü aşağıdaki mezheplerden hangisine aittir?

- A. Eş’ariler
- B. Mâturîdiler
- C. Şâfiler
- D. Selefiler
- E. Hanbeliler

Cevap: B

KONU: SEM’İYYÂT VE AHİRET -14-

SORU: I- Ahirete iman insandaki intikam duygusunun ve ilahi adaletin de bir gereğidir .

II - insandaki sorumluluk duygusu ahirete imanı zorunlu kılar .

III -insanda bulunan sonsuzluk ve ebedilik duygusu ahirete imanı gerekli kılar* .

VI-insandaki başı boş ve gayesiz yaratılmadığı duygusu ahirete imanı gerekli kılar .

Bilgilerden hangileri yanlıştır , ?

CEVAP: 1 ve 2

- Bir de intikam değil adalet olmalı ,ikinci de zorunlu değil gerekli kılar olacak

-Zorunluluk yoktur dinde çünkü muhayyerlik vardır

SORU: Ahiret kelimesi sözlük anlamı olarakve dünyanın sonu anlamlarına gelir .

CEVAP: son-sonra gelen-son gün

SORU: Ahiret kavramı İsrail as in Allah in emriyle sura ilk ufuruşundan ikinci ufurmesine kadar ve ondan sonra cennetliklerin cennete cehennemliğin cehenneme girmesine kadar geçecek olan zamana veya sura ikinci defa ufurmesinden.....sürüp gidecek gidecek olan zamana denir . bosluk ?

CEVAP: sonsuz olarak

SORU: Ahiret hayatı : ölümle başlar diyenler doğru soyler, sura ikinci kez ufurulmesiyle başlar diyenler doğru soylemistir.D/Y

CEVAP: D (tartışılan bi konudur her ikisi de kabul edilmistir ,ilk sık ferdi ikinci genel)

SORU:göre ahiretle ilgili nass da kesin bilgiler vardır.Fakat kabir hayatıyla ilgili elimizde olan bilgiler daha çok hadislerle dayanmaktadır.bu hadisler tevatur olmamakla birlikte o kadar konuyla ilgili çok hadis olması hasebiyle bu konuyla ilgili hadislerin tevatur derecesinde olduğunu kabul eder .

Boşluğa gelecek alimimiz kimdir ?

CEVAP: Taftazani

SORU: A-Ruhun mahiyetini bilmek mümkün değildir gaybi bir konudur .D/Y

B-Ruh bedenin şekline bürünen ve duyularla algılanabilen madde ötesi bir varlıktır.D/Y

C-Ruh tek bir cevherdir.Araz veya cisim değildir.D/Y

D-Ruh bedene ait bir araz olamaz çünkü araz sürekli yok olup yeniden yaratılır.D/Y

Bilgileri tahlil ediniz .

CEVAP: C.6-A)D. B)Y. C)D. D)D

SORU: Ruhun varlığını kabul eden bazı mutezile kalamcileri ölüm anında meleklerce bedenden alınan ruhların bir yerde toplanıp Allah tarafından yok edildiğini söylemiştir . Bunlar.....ve isferayni'dir.Bu görüş batılı materyalistlerden geçmiştir .

CEVAP:Cafer b.Harb ,ebul huzeyl el Allaf ,Bakillani

SORU: Arapça da..... mevt,helak ,vefat gibi anlmalara gelir. Bosluk?

CEVAP: ÖLÜM

SORU: İnsanın ölümüyle İsrail as in sura ikinci kez ufurmesine kadar olan zamanaveyadenilmiştir.bosluk ?

CEVAP: Kabir hayatı=berzah alemi

SORU: berzah ne demektir ?

CEVAP: iki şey arasındaki engel ,mania,hail 've ayirici hudut

SORU: A-Basta Ebu Hanife,Maturidi ,Esari 've Selefi alimleri (bir kısım) kabir hayatında nimet 've azabın cismen 've ruhen olacağını gorusundendirler.D/Y

B-ibni hazm ,Gazzali,Bedreddin el Ayni,Maturidi ye Gore ise kabirde nimet 've azab sadece ruhen hissedilecektir.D/Y

C- Sunni alimlere Gore kabir hayati haktır,kabir suali haktır,kabir azabi 've nimeti haktır gorusu Kabul gormustur. D/Y

Bilgileri tahlil ediniz

CEVAP: Hepsi de Doğru

SORU: kalkmak ,dirilmek ,dogrulmak,ayaklanmak,dikilmek manalarına gelir.Kur'an da Zilzal S.1-8,Vakıa S.1-10,Kiyame S.1-15,Hacc S.1-2, Mearic S.8-14 ,İnfitar S.1-5,Araf S.187,Fussilet S.47. ayetlerde hangi konudan bahsetmektedir?

CEVAP: KIYAMET

SORU: Aşağıdaki alametlerden küçük olana K büyük olanlara B koyunuz .

1-Duman-Deccal-Dabbetul Arz/ K-B

2-Doğu ve Batıda Yer Batması/K-B

3-Peygamberimizin irtihali -kadın nüfusun artışı-ölümlerin artışı/B-K

4-İsa as in nuzulu - Hicaz' da büyük bir ateş zuhur etmesi -Yecuc ve Mecuc/B-K

5-ilmin azalması-yuksek binaların artması-dunya malının artması /B-K

6-Davası aynı iki islam ordusunun carpismasi-30 kadar yalancı peygamberin zuhuru/B-K

7-Güneşin batıdan Dogması-B/K

CEVAP: (1-B. 2-B. 3-K 4-B 5-K 6-K 7-B)

SORU: Kıyametin alametleriyle geleceğinin delil ayeti nedir?Meşhur küçük ve büyük alametlerin bilgi kaynağı nedir ?

CEVAP: Muhammed S.18 delil ayeti .Hadislerden ulasmistir

SORU: Ehli sunnet kalamcileri,şia ve selefin görüşüne göre Hz .İsa Allah'ın huzurunaveile yükselmiştir.

Bazı mutezile kalamcileri ,Abdul kerim el hatip,Ahmed Emin gibi çağdaş sünni olduğunu savunan bir kısım ise Hz .İsa 'nin her insan gibibir ölümle öldüğünü iddia ederler .Bosluklar

CEVAP: Ruh ve beden/Tabi bir ölümle

SORU: Ahiret gününe, ahiretteki ebedi hayatın kıyametin kopuşundan sonra başlaması sebebiyle..... yapılan iyilik ve kötülüklerin karşılığını tam olarak orada alınacağı için din günü ceza günü..... geçici olan dünya hayatının karşıda olduğu için de..... boşlukları dolduralım

CEVAP: Ahiret gününe,ahiretteki ebedi hayatın,kıyametin kopuşu Ondan sonra başlaması sebebiyle "kıyamet günü "yapılan iyilik ve kötülüklerin karşılığını tam olarak orada alınacağı için "din günü ,ceza günü "geçici olan dünya hayatının karşısı olduğu için de "gerçek hayat ,ebedi Alem ,Baki Alem

SORU: kafirler amellerinin boşa gittiğini görünce yeniden dünyaya dönmek isteyecekleri gün

CEVAP: kafirler amellerinin boşa gittiğini görünce yeniden dünyaya dönmek isteyecekleri için hasret günü(Meryem 19/40) ismini zikretmiş lerdir

SORU: Yeniden dirilme (Ba's) tanımı nedir?

CEVAP: sura iki kez üfürülüşün ardından ilk insandan son insana kadar ölen herkes ve bütün canlılar tekrar dirilecek lerdir bu dirilişe ba's denilmektedir

SORU: Acbû'z-zeneb 'in tanımı

CEVAP: insanda bulunan ve hiçbir zaman çürüyüp yok olmayan bedene ait maddi unsurları gökten inecek bir nevi hayat suyu sayesinde bir anda canlanmasıdır

SORU: ölümden sonra tekrar dirilmenin gerçekleşeceği ile ilgili ayetlerden bir örnek veriniz

CEVAP: hesap

SORU: ahiret hayatında sual ile ilgili birçok hadis de vardır Örneğin Peygamberimiz ahirette insanların hangi hususlardan suale çekileceğini dair bir hadislerinde neler beyan etmektedir

CEVAP: -Ömrünü nerede tükettiğinden

-Gençliğini nasıl geçirdiğinden

-Malını nerede kazandığından

-Malını nereye harcadığından

-Bildiklerini uygulayıp uygulamadığından

SORU: cennetin kısımları nelerdir

CEVAP: Cennet, Cennetün' naim, And, Firdevs, Hüsna, Darüsselam, Darülmukame

SORU: o cehennemin yedi kapısı olup her kapıdan onların girecekleri ayrılmış bir kısım vardır (Hicr 15/44)ayetine dayanarak cehennemin 7 kapısının Dolayısıyla 7 kısmının olduğu ifade edilmiştir Bu kısımlar nelerdir

CEVAP: cehennem, Cahim, Haviye, Hutame, Leza, Sair, Sakar

SORU: her peygambere ait bir Havuzun olacağı ve ahirette o peygamber ve ümmeti bu Havuzdan içeceklerine dair bilgiler Akaid ve kelam kitaplarında yer almaktadır. Peygamber Efendimize verilen Havuzun adı nedir

CEVAP: Kevser

SORU: şefaath kelimesinin lugattaki anlamı nedir

CEVAP: şefaath kelimesi lügatte birinin önüne düşüp işini görmek birinin bağışlanması için af dilemek anlamına gelir

SORU: bazı hadislerde de Peygamberimizin bütün insanlık için ahirette şefaatte bulunacağı söylenmektedir bu şefaate ne isim verilmektedir

CEVAP: "Şefaath-i uzma"

SORU: Araf denilen yerde kimlerin kalacağı ve ne kadar kalacak tartışma konusu olmuştur Bu Tartışmalara bağlı olarak konuyu özetleyecek olursak orada kalacaklar ile ilgili nasıl bir tasnif yapılabilir

CEVAP: -iyi ve kötü amelleri eşit olan Müminler

- ahirette müminlerle kafirlerin yüzlerinden tanıyacak olan melekler

- cennet ve cehennem ehlini birbirinden ayırarak haklarında şahadet de bulunacak olan peygamberler şehitler ve alimler gibi yüksek şahsiyetler

- cennete veya cehenneme girmeyi gerektirecek durumda olmayan belli kişiler

SORU:.....ve....bağlamında İslam kelamında ki tartışma noktalarından biri de Allah'ın görülmesi (rü'yettullah)meselesidir boşlukları dolduralım

CEVAP: Tenzih, Teşbih

SORU: Bir görme olayının bahsedilebilmesi için çeşitli unsurların bir araya gelmesi gerekir. Bu görüşü savunan fırka hangisidir

CEVAP: Mu'tezile

SORU: Sırat kelam terimi olarak nasıl ifade edilmektedir

CEVAP: Sırat Cehennem üzerinden cennete geçişi ifade etmektedir

SORU: Ehli sünnet ahirette müminlerin yüce Allah'ı görmelerinin aklın mümkün naklen de vacip olduğunu söylemişlerdir bu görüşe karşı çıkanlar hangi fırkalardır

CEVAP: Mu'tezile, Neccariye Hariciler ve Şia'nın çoğunluğu bu görüşe karşı çıkmıştır

SORU: en belirgin anlamı ile ikamet etme veya ikamet edilen yer demek olan kısım cennetin hangi kısmıdır

CEVAP: darul mukame (Adn ve darul mukame cennetin aynı katının adı)

SORU: yapılacak dualarda hazreti peygamberi Veli ve Salih kişileri bir anlamda aracı kılmak Ayrıca diri veya ölü bir kişiden dünya ve ahirette ilişkin şefaath istemek meşrudur. Bu görüşü savunanlar kimlerdir

CEVAP: Sufiyye'ye mensup alimlerle Taceddin Es- Subki İbn Hacer Muhsin el-Emin gibi Eş'ari ve Şii alimleri bu görüştedir

SORU: tövbe etmeden Ölen küçük veya büyük günah işlemiş Müslümanlar la ilgili olan tartışmalar nelerdir

CEVAP: - ahirette şefaath yalnızca küçük günah işleyenler hakkında Vuku bulacaktır

-Kur'an'da haber verilen şefaath mümin olarak ölenleri kapsar büyük günah işleyip de tövbe etmeden ölen kimseler Fasık olup şefaathin mahrum kalır

- selefiyye matüridiyye eş'ariyye ve Şia mezheplerine mensup alimlere göre şefaath büyük günah işleyen ve tövbe etmeden ölen müminleri de kapsayacaktır

- ahiretteki şefaath yalnızca Allah'a ait olup mahiyeti insanlarca bilinemez Bu sebeple kimlerin şefaathçi olacağı ve şefaathin kimleri kapsayacağı meselesini ilahi ilmi havale etmek(tefviz) gerekir

SORU: Şefaathle ilgili olarak iki konuda farklı görüşler ortaya çıkmıştır Bunlar nelerdir

CEVAP: Bunlardan biri dualarda" Hz Peygamber hakkı için Veliler ve salihler hakkı için" şeklinde ifadelerinin kullanılması diğeri de bir ölüden veya diriden şefaath istemesidir

SORU: Bu iki farklı görüşe caiz değildir diyenler kimlerdir

CEVAP: Başta İbn Teymiyye ve müteahhirun dönemi Selefi alimler ile Vehhabiler dir

SORU: Peygamber Efendimize övölen Makamın Adı nedir?

CEVAP: Makam-ı Mahmud

SORU: Peygamber Efendimizin Kevser ile ilgili hadislerden birine örnek veriniz

CEVAP: Benim havuzumun bir kenarı bir aylık yoldur (Havuzum çok geniştir) Suyu süttten daha beyaz, kokusu miskten daha güzel, kadehleri de Gökteki yıldızlardan daha çoktur. Ondan bir kere içen bir daha ebediyen susamaz